

## **Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji za rok 2022**

**Kraj: Pardubický**

**Zpracovala: Mgr. Jana Fornerová, protidrogový koordinátor Pardubického kraje**

**Schváleno: Mgr. Petra Šrámková, vedoucí koncepčního oddělení, OSV**

**Odkaz na internetovou prezentaci kraje, věnovanou politice v oblasti závislostí:**

<https://www.pardubickykraj.cz/protidrogova-politika/3098/>

## Souhrn

V roce 2022 Pardubický kraj pokračoval v protidrogové politice, jejíž cílem je předcházení a snížení nepříznivých dopadů vyplývajících z užívání návykových látek, hazardního hraní a dalšího závislostního chování, které mají ve společnosti škodlivé následky zejména ve zdravotních, sociálních a ekonomických oblastech. Kraj se zaměřil na prevenci, léčbu i omezení nabídky drog. Byly realizovány různé preventivní aktivity, jako jsou preventivní programy ve školách, které měly za cíl osvětlovat nebezpečí užívání drog a poskytnout informace o dostupných službách pro osoby závislé na drogách. Programy byly realizovány školami a školskými zařízeními, Krajským centrem primární prevence, Krajskou hygienickou stanicí Pardubického kraje i organizací ACET ČR, z.s. Zaměřeny byly na primární, všeobecnou, selektivní i indikovanou prevenci. Oproti zkušenostem z předcházejících let byl v roce 2022 zaznamenán vyšší počet projevů rizikového chování v podobě agrese žáků, přičemž lze konstatovat, že se snižuje i věk žáků s agresivními projevy. V rámci konzultací byla řešena i problematika užívání nikotinových sáček a kratomu.

V oblasti závislostí v Pardubickém kraji poskytuje služby (nejen uživatelům drog) organizace Laxus z.ú. Služby jsou poskytovány dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, formou čtyř registrovaných sociálních služeb: Adiktologické centrum poradenství a terapie, Kontaktní a poradenské centrum, Terénní program a Adiktologické služby ve vězení.

Adiktologické centrum poradenství a terapie nabízí krátkodobé poradenství, odborné sociální poradenství, ambulantní léčbu (uživatelům drog, alkoholu a gamblerům), kteří usilují o abstinenci, dále službu následné péče (doléčování) klientům, kteří podstoupili pobytovou léčbu, nebo abstinují. Cílem služby je zařazení klienta zpět do běžného života, dosažení abstinence, stabilizace života klienta s dosahem do všech jeho oblastí, tj. bydlení, práce, sociálních vztahů a podobně. Nabízené služby pomáhají klientům zlepšit kvalitu jejich života, současně je služba zaměřena na klientovo blízké společenské okolí, nabízí poradenství a odborné služby osobám blízkým, rodině a partnerům. Program ambulantního centra je ve městě Pardubice provozován již 16. rokem, nabízí bezplatné a rychle přístupné služby v oblasti adiktologických a sociálních služeb. Pardubické pracoviště svoji činnost rozšířilo v rámci Pardubického kraje i do města Svitavy, kde vzniklo na základě požadavků města detašované středisko, které také zajišťuje poskytování odborných služeb uživatelům drog, alkoholu a gamblerům a poskytuje odborné služby osobám blízkým.

V ambulantní léčbě je 53% uživatelů s alkoholovou závislostí, 34% uživatelů se závislostí na nelegálních návykových látkách, 13% osob s procesní závislostí.

Typického klienta ambulantního centra lze charakterizovat jako občana střední třídy, který je zaměstnán, má vlastní bydlení, děti a vlastní rodinu, která je ovšem ohrožená rozpadem vztahu. Dluhová problematika pro klienta není primární záležitostí. Užívání návykových látek je intenzivní. Přibližně 2/3 klientů spadá do kategorie osob s duální diagnózou. Velká část klientů vykazuje známky úzkostných stavů.

Pracovníci Centra terénních programů Pardubického kraje byli v roce 2022 v kontaktu zejména s uživateli pervitinu. V rámci regionu Svitavsko byli tradičně v sezónním kontaktu s uživateli surového opia. Dále se také setkávali s klienty, kteří si injekčně aplikují původně substituční medikamenty, případně jiné opioidy např. metadon, subutex, fentanyl, oxycodone. Terénní služby využil jeden uživatel kokainu a jeden uživatel heroínu.

Pervitinová scéna je v Pardubickém kraji soustředěna spíše na uzavřenou drogovou scénu v bytech, v tomto smyslu je pro terénní pracovníky obtížnější kontakt. Z celkového počtu klientů uživatelů, kteří v roce 2022 využili služeb terénního programu, bylo 85,1% uživatelů stimulantů, 9,4% uživatelů konopných drog. Zbýlých 1,7% byli

uživatelé alkoholu. Program je i nadále více využíván té části regionu, kde uživatelé nemají jiný výměnný program k dispozici. Pardubicích uživatelé drog stále více preferují docházení do Kontaktního centra. Jsou však i klienti, kteří preferují služby Terénního programu, z důvodu odlišné socioekonomické situace (střední třída), proto kontakt v rámci K-centra vnímají jako ohrožující.

V roce 2022 využilo služeb Kontaktního a poradenského centra Pardubice celkem 312 klientů, z toho 36 osob blízkých uživatelům návykových látek. Celkový počet klientů užívajících návykové látky injekčně byl 240 osob. 71% klientů, jsou muži, průměrný věk klienta užívajícího drogu stoupl na 35 let. Nejčastěji užívanou drogou je dlouhodobě pervitin, jako základní drogu jej uvedlo 248 klientů Kontaktního centra, tj. 92%.

V Pardubickém kraji nejsou poskytovány služby stacionárního doléčování, ani terapeutické komunity. Klienti využívají služeb v sousedních krajích. V rámci kraje působí svépomocné skupiny. Tyto skupiny poskytovaly prostor pro vzájemnou podporu, sdílení zkušeností a navázání kontaktů s lidmi, kteří se potýkají s podobnými závislostmi. Svědčí o tom skupiny anonymních alkoholiků (AA), které jsou mezinárodně uznávané a široce rozšířené. Prostřednictvím těchto svépomocných skupin byly jednotlivcům v Pardubickém kraji poskytovány alternativní formy podpory a pomoci při řešení jejich závislostí.

Celkově lze konstatovat, že protidrogová politika Pardubického kraje v roce 2022 se zaměřovala na prevenci, terapii, poradenství, léčbu a omezení nabídky drog. Snaha o osvětu a poskytování dostupných služeb pro závislé osoby byla významnou součástí této politiky. Spolupráce se specializovanými organizacemi a zákonnými orgány přispěla k omezení dopadů drogové závislosti na místní společnost a podpořila zdravější životní styl.

## **Obsah a struktura výroční zprávy:**

|          |                                                                                             |           |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>Situace v oblasti závislostí v krajích .....</b>                                         | <b>5</b>  |
| <b>2</b> | <b>Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni.....</b> | <b>16</b> |
| <b>3</b> | <b>Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni .....</b>    | <b>31</b> |
| <b>4</b> | <b>Adiktologické služby .....</b>                                                           | <b>34</b> |
| <b>5</b> | <b>Různé - další údaje.....</b>                                                             | <b>45</b> |

### 1.1 Užívání návykových látek v obecné populaci, ve školní populaci

I v roce 2022 zůstává nejužívanější primární drogovou pervitin. Nejčastěji je droga užívána nitrožilně, prostřednictvím injekčních stříkaček. Současně se zvyšuje počet klientů, kteří užívají drogy neinjekčně, nebo jsou v experimentální fázi. Užívání opiátů je evidováno pouze ojediněle. Kontaktní a poradenské centrum Pardubice má skladbu cílové skupiny stabilní. V roce 2022 bylo v centru vydáno 61.034 ks injekčních setů. Návratnost injekčních stříkaček je stabilně vysoká, v roce 2022 dosáhla 96%.

V nejužívanější návykovou lákou v obecné populaci je i nadále v současné době alkohol, v této souvislosti evidujeme v ambulantní léčbě největší počet uživatelů s alkoholovou závislostí.

Kontaktní a poradenské centrum v Pardubickém kraji má stabilní skladu cílové skupiny. Klienti centra užívají převážně pervitin (92 %), opiáty jsou užívány spíše ojediněle.

V roce 2022 nebyly na území Pardubického kraje provedeny žádné průzkumy v oblasti užívání drog v obecné populaci. Pro interní potřeby využíváme celostátní průzkumy, zjištění pracovníků organizace Laxus z.ú., informace z odboru zdravotnictví, odboru školství a krajské hygienické stanice.

V rámci aktivit pedagogicko-psychologických poraden pro žáky proběhla tři sociometrická šetření (problémové chování, narušené vztahy ve třídě) spojená s následnou interaktivní prací s kolektivem. Pro žáky 5. ročníků základních škol ve spolupráci s Magistrátem města Pardubice a Poradnou pro rodinu Pardubického kraje vznikl program „Na počátku záleží“. Herci Východočeského divadla Pardubice natočili krátké šoty z oblasti patologie rodinných vztahů (např. domácí násilí, alkohol v rodině), které byly využívány v rámci interaktivních bloků pracovníky PPP.

Žáci 1. a 2. stupně základních škol se v různých věkových obdobích potýkají nejčastěji s experimentálním užíváním alkoholu a výrobků s obsahem nikotinu. Jednorázová zkušenost s alkoholem je zaznamenána i u dětí 1. stupně (4. a 5. ročník). Obvykle uvádějí, že alkohol jim byl podán z rukou rodičů či jiných rodinných příslušníků. Tato situace je dlouhodobě stabilní. První zkušenosti s tabákovými výrobky se objevují spíše v nižších ročnících 2. stupně. Ve vyšších ročnících 2. stupně jsou zaznamenávány i experimenty s marihuanou a novými návykovými látkami (aktuálně např. kratom). Žáci zpravidla neřeší svoje obtíže v souvislosti s návykovými látkami, více přichází s dotazy, jak mohou přispět k řešení těchto situací ve vztahu ke svým kamarádům a nezřídka kdy také ve vztahu ke svým rodičům. V souvislosti s alkoholem a výrobky obsahujícími tabák nebo nikotin (cigarety, elektronické cigarety, nikotinové sáčky) je obvyklý názor, že žáci nevnímají toto užívání jako možnou hrozbu či něco „špatného“ a považují je za zcela běžné, protože jsou legální. Do popředí se dostávají zejména nikotinové sáčky a elektronické cigarety. Na 2. stupni základních škol jsou žáky vnímány výrazně „příznivěji“ než klasické cigarety a jsou navázány často na sociální status uživatele. Zpravidla také nejsou žáky spojovány s užíváním návykové látky a tedy něčím, co přináší rizika a dopady. Na 2. stupni základních škol se setkáváme také s experimenty s kratomem, které jsou vedeny především zvědavostí a dostupností této látky. Pro žáky je obtížné nahlédnout škodlivost, opět s ohledem na velkou dostupnost prodeje, přírodní charakter a všeobecně nízkou informovanost. Dále je u dětí a dospívajících především na 2. stupni základních škol evidován nárůst sebepoškozování a negativního sebepojetí obecně.

V rámci akce Policie ČR Alkohol, drogy a mládež 2022 jsou prováděny tradiční kontroly dodržování zákazu prodeje a podávání alkoholických nápojů dětem. Kontrolují se především restaurační zařízení, kluby, bary, ale i venkovní akce spojené s prodejem alkoholu. Cílem bezpečnostního opatření je především prevence. Kontroly provozoven jsou realizovány průběžně v rámci celého kalendářního roku ve všech regionech České republiky. Mezi časté případy patří i situace, kdy rodiče pod vlivem alkoholu podávají alkoholické nápoje svým dětem. U dětí jsou zaznamenány experimenty s novými látkami, aniž by domýšlely rizika zdravotních komplikací a dopadů. Zkouší různé tyčinky a sladkosti s přítomností kanabinoidů. Ve školách je řešen problém s užíváním a distribucí nikotinových sáčků. Bezpečnostní akce v roce 2022, do které byla kromě Policie ČR zapojena i městská policie, pracovníci orgánů sociálně – právní ochrany dětí, Česká obchodní inspekce, Celní správa ČR, živnostenské úřady i hygienické stanice, měla za cíl preventivně působit v provozovnách a místech, které jsou častým místem setkávání mládeže<sup>1</sup>.

## **1.2 Užívání návykových látek v prostředí zábavy, nočního života**

Prostředí zábavy a nočního života v souvislosti s užíváním návykových látek se v Pardubickém kraji systematicky žádná terénní služba, ani pravidelný program nevěnuje. Užívání návykových látek však lze v tomto prostředí předpokládat. V této chvíli není možné tento předpoklad opřít o validní data. Vzhledem k tomu, že v této oblasti nebylo v rámci Pardubického kraje provedeno žádné výzkumné šetření, nelze konkrétní informace uvést. Obecně lze vycházet ze zjištění OSPOD, které realizují šetření ve spolupráci s Policií České republiky právě v prostředí nočního života a kde jsou zachyceny případy nezletilých pod vlivem alkoholu, nebo jiné návykové látky.

## **1.3 Problémové formy užívání návykových látek**

V Pardubickém kraji byli terénní pracovníci v roce 2022 v oblasti injekčního užívání stejně jako v minulých letech v kontaktu zejména s uživateli pervitinu. V určitých lokalitách je typické sezónní užívání surového opia (platí stále především pro region Svitavsko), dále se pracovníci setkávali s klienty, kteří si injekčně aplikují původně substituční medikamenty případně jiné opioidy (metadon, subutex, fentanyl, oxycodone, aj). Terénních služeb využil jeden intravenózní uživatel kokainu a jeden uživatel heroinu.

Pervitinová scéna v Pardubickém kraji se i nadále soustřeďuje spíše na uzavřenou drogovou scénu (byty), proto je obtížnější pro terénní pracovníky tyto osoby kontaktovat. Nicméně důvěra v program je již mezi klienty na dobré úrovni a někteří z klientů nás do svých obydlí zvou. Z celkového počtu klientů uživatelů, kteří v tomto roce využili služeb terénního programu, bylo 85,1 % uživatelů stimulantů, 9,4 % uživatelů opiátů a medikamentů (buprenorfin, metadon, surové opium, fentanyl, oxycodone, aj.), 3,8% uživatelů konopných drog. Zbýlých 1,7% tvoří uživatelé alkoholu.

Program je i nadále více využíván té části regionu, kde uživatelé nemají jiný výměnný program k dispozici. Uživatelé drog v Pardubicích stále více preferují docházení do K-centra Pardubice Laxus z.ú., avšak i během roku 2022 se pracovníci dostali do kontaktu s klienty z Pardubic, kteří před docházením do Kontaktního centra Pardubice preferují služby terénních programů Pardubického kraje. Uživatelé, kteří jsou evidováni v rámci programu terénních programů, jsou socioekonomicky situováni spíše ve střední třídě a kontakt s klienty v K-centru vnímají jako ohrožující.

## **1.4 Užívání návykových látek ve specifických skupinách**

Odhad počtu klientů v sekundárním výměnném programu (skrytá scéna, ke které se injekční stříkačky dostávají skrze stávající klienty) je 167 osob. Z velké většiny, přibližně v 90 % jde o uživatele pervitinu, zbylých 10 procent tvoří uživatelé opioidů.

---

<sup>1</sup> <https://www.policie.cz/clanek/alkohol-drogy-a-mladez-2022.aspx>

Mezi klienty Kontaktního a poradenského centra Pardubice v rámci Pardubického kraje jsou ze specifických skupin nejvíce zastoupeni Romové, kteří tvoří odhadem 1/6 klientely. Většina z nich je se službou v kontaktu nepravidelně. Skrytou populaci Kontaktní poradenské centrum oslovuje prostřednictvím osob, kteří jsou klienty centra a poskytují skryté populaci tzv. sekundární výměnný injekční program. Dále je skrytá populace aktivně oslovována prostřednictvím sociální sítě Facebook, kde jsou oslovováni potenciální zájemci o službu a je prováděna online depistáž.

V roce 2022 bylo v kontaktu se službou 7 klientů cizinců (5 Ukrajinců, 1 Rus a 1 Ind).

## 1.5 Návykové látky a hazardní hraní v sociálně vyloučených lokalitách

V roce 2022 byla situace týkající se návykových látek a hazardního hraní v sociálně vyloučených lokalitách v Pardubickém kraji pravidelně monitorována. Tyto lokality často představují prostředí s vysokou mírou sociálních problémů, chudoby a nezaměstnanosti, což může vytvářet příznivé podmínky pro užívání drog a problematiku hazardního hraní.

Terénní pracovníci v Pardubickém kraji působí také ve vyloučených lokalitách. Zejména v Lokalitě Borek – Česká Třebová. Lokalita je monitorována pravidelně, ve veřejném prostoru je pozorován spíše úbytek klientů. Zdejší scéna se přesouvá do okolí vlakového nádraží. V lokalitě se užívá zejména pervitin a THC.

V roce 2021 byla zahájena spolupráce se Státním zdravotním ústavem. Konkrétními aktivitami, které proběhly během roku 2022 pod vedením lektorů Státního zdravotního ústavu, byly Kurzy zdraví. Ty souvisely s vytipovanými oblastmi, které se mohou týkat osob hrožených nebo žijících v sociálním vyloučení. Tým lektorů se skládal ze zdravotníků a pedagogů Univerzity Pardubice. Téma kurzů byla zaměřena na zdravotní prevenci, prevenci užívání návykových látek a alkoholu, hygiena obydlí, aj. Kurzy byly vedeny vždy s praktickým nácvikem či zážitkovou metodou tak, aby účastníkům byly předány nejenom teoretické znalosti, ale především praktické dovednosti. Během roku 2022 bylo realizováno 58 programů z Kurzů zdraví.

V lokalitě funguje terénní program neziskové organizace Laxus, z.ú., pracovníkům se do komunity daří proniknout jen obtížně. V lokalitě je poskytováno potřebné poradenství ze strany pracovníků OSPOD i Naděje a dalších zde působících subjektů.

## 1.6 Somatická a psychiatrická komorbidita v souvislosti s užíváním návykových látek, včetně infekčních a dalších onemocnění

V souvislosti s rizikovým užíváním návykových látek se nejčastěji objevují informace u komorbidit onemocnění virovou hepatitidou C (dále také VHC), virovou hepatitidou B (dále také VHB), HIV/AIDS, případně dalšími infekčními onemocněními jako je syfilis.

Podle informací Krajské hygienické stanice Pardubického kraje (dále také KHS Pk), byl v roce 2022 celkový výskyt onemocnění následující.

Výskyt VHC, VHB, HIV/AIDS

| VHC akutní<br>(Dg. B17.1) | VHC chronická<br>(Dg. B18.2) | VHB akutní<br>(Dg. B16) | VHB chronická<br>(Dg. 18.1) | HIV/AIDS                |
|---------------------------|------------------------------|-------------------------|-----------------------------|-------------------------|
| 0                         | 19                           | 2                       | 12                          | 35* (z toho 4x<br>AIDS) |

\*23 případů onemocnění u běženců z UK. Primární zdroj: ISIN; KHS Pk

V Pardubickém kraji je na uvedená onemocnění dostupné testování v kontaktním centru v Pardubicích, možné testování probíhá také v rámci Centra terénních programů Pardubického kraje. V roce 2022 bylo 51 osobám provedeno 219 výkonů, tj. testování na infekční choroby, kdy oproti roku 2021 došlo k nárůstu testovaných osob o 31), došlo také ke zvýšení počtu výkonů (provedených testů) oproti roku 2021 o 83 výkonů. Testování meziročně narostlo o 7% na 20% klientely (2021 13 % klientů).

V roce 2022 se podařilo znovu zvýšit celkový počet provedených screeningových testů na infekční onemocnění oproti roku předchozímu - celkem bylo v Kontaktním a poradenském centru provedeno 486 testů (na HCV, HBC, HIV a syfilis). Bylo otestováno 38% klientely. Díky screeningovým testům došlo k 16 záchytům HCV. U klientů se vyskytují zdravotní komplikace, které jsou spojené s užíváním návykových látek, jako jsou zánětlivá onemocnění, abscesy, flegmóny, apod.

U klientů nejsou registrovány žádné závažné zdravotní komplikace typu infekčních endokarditid, bércových vředů, flegmón a podobně. Klientům je nabízena spolupráce s klinikou Remedis, jejíž pracovníci do Pardubického kontaktního centra také dojíždí.

V Kontaktním a poradenském centru Pardubice se pracovníci často setkávají s klienty s duálními diagnózami, z části jsou klienti v péči psychiatra a užívají medikaci, část klientů medikaci psychiatrem a medikaci užívá, část klientů medikaci má, ale užívá ji nepravidelně nebo v kombinaci s návykovými látkami. Většina klientů Kontaktního a poradenského centra medikaci nemá, na psychiatrii nedochází, nebo nemá diagnózu od psychiatra ani stanovenou.

Přibližně 2/3 klientů Kontaktního a poradenského centra spadá do kategorie osob s duální diagnózou. Velká část klientů vykazuje známky úzkostných stavů.



## 1.7 Předávkování, včetně smrtelných

Počet hlášených intoxikací dle věku, pohlaví a užití látky za rok 2022  
(informace poskytuje pouze interní odd. NPK, a.s. - Pardubická nemocnice):

| Věková<br>kategorie | Počet<br>osob | Muži     | Ženy      | Užitá látka                                                                  | Kombinace látek                                                                                                                                      | Opakované<br>intoxikace |
|---------------------|---------------|----------|-----------|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| do 15 let           | 0             | -        | -         | -                                                                            | -                                                                                                                                                    | -                       |
| 15-19 let           | 2             | 1        | 1         | 1x NSA*;<br>1x sedativa                                                      | -                                                                                                                                                    | z toho 1x<br>(sedativa) |
| 20-24 let           | 5             | 3        | 2         | 2x sedativa<br>1x NSA*<br>1x<br>benzodiazepiny<br>1x amfetaminy              | 1x s benzodiazepiny<br>1x s amfetaminy                                                                                                               | 1x                      |
| 25-39 let           | 8             | 1        | 7         | 5x sedativa<br>3x<br>benzodiazepiny                                          | 1x pervitin + léky<br>1x s alkoholem                                                                                                                 | 1x                      |
| 40 a více           | 11            | 3        | 8         | 1x opiáty<br>3x<br>benzodiazepiny<br>5 x sedativa<br>1x jiné drogy a<br>léky | 1x amfetamin +<br>benzodiazepiny<br>1x sedativa<br>1x alkohol<br>3x benzodiazepiny<br>+2x jiné drogy a léky<br>(kodein)+alkohol<br>1x opiáty+alkohol | 2x                      |
| <b>CELKEM</b>       | <b>26</b>     | <b>8</b> | <b>18</b> | <b>20x ze skupiny<br/>sedativa (77%)</b>                                     | <b>11x</b>                                                                                                                                           | <b>4x</b>               |

\*nesteroidní protizánětlivá léčiva.

Primární zdroj: Pardubická nemocnice, JIP/interna

Ve všech vykazovaných případech se jednalo o intoxikaci způsobenou požitím. Nejčastěji se jednalo o intoxikaci způsobenou požitím látky ze skupiny anxiolytika, sedativa, hypnotika, analgetika se sedativním účinkem a spasmolytika (12x) a benzodiazepiny (11x), přičemž v 22 % byla primární látka kombinována s jinými léky či drogami. 1 případ intoxikace byl způsobený amfetaminem (bez kombinace jiné NL). Opakovaný abus byl zjištěn v 6 případech (23 %), v 10 případech (38,5 %) se jednalo o první intoxikaci, zatímco u 10 případů byla okolnost opakované intoxikace neznáma.

19 osob bylo po hospitalizaci (akutní intoxikaci) propuštěno domů. Doba hospitalizace se u těchto osob pohybovala od 1 do 6 dnů. S výjimkou jednoho případu probíhala dimise druhý den po přijetí k hospitalizaci.

Ze všech hlášených intoxikací bylo 7 pacientů (27 %) odesláno k hospitalizaci do dalšího/jinému zdravotnického zařízení.

Počet propuštěných do domácího léčení: 19

Počet zemřelých: 0

Nezisková organizace Laxus, z.ú., v roce 2022 zaznamenala jedno smrtelné předávkování fentanylem.

Výroční zpráva Zdravotní následky uživatelů drog v České republice v letech 2019, 2020 a 2021 je k dispozici na www stránkách Hygienické stanice hlavního města Prahy. Údaje z roku 2022 nejsou k dispozici, zpráva za rok 2022 ještě nebyla publikována.

## **1.8 Sociální situace uživatelů návykových látek**

Průměrný klient využívající terénních programů v rámci Pardubického kraje bydlí v bytě (vlastní či pronajatý byt, u kamarádů nebo rodičů), nebo na ubytovně, pracuje, nebo je evidován na úřadu práce. Klienti bez přístřeší jsou soustředěni spíše v krajském městě, jejich počet je minimální.

Typický klient ambulantních center v Pardubickém kraji je občan střední třídy, který je zaměstnán, má vlastní bydlení, rodinu, včetně vlastních dětí. Většinou je rodina ohrožena rozpadem vztahu rodičů. Dluhová problematika pro klienta není primární záležitostí, konzumace návykových látek je intenzivní, většinou se jedná o alkohol nebo Pervitin.

Sociální situace klientů Kontaktního a poradenského centra Pardubice je různorodá. Klienty programu jsou osoby, které mají stálé bydlení, žijí sami nebo s dalšími členy rodiny, jsou výdělečně činní. Klienty jsou ale také osoby, které se v různé míře potýkají se socioekonomickými problémy (dluhová problematika, krátkodobá i dlouhodobá nezaměstnanost, pracovní neschopnost, ohrožení ztráty bydlení, nejisté bydlení či bezdomovectví).

Klienti, kteří se dlouhodobě potýkají s dluhovou problematikou, svoji situaci zpravidla nevěnují pozornost či pouze v omezené míře. Jsou zaznamenány jednotky případů, kde klient svoji situaci aktivně řeší (probíhající insolvence, využití akce Milostivého léta).

Průměrný věk klientů uživatelů je 37 let. Mezi uživateli drog převažují muži, dále převažují uživatelé alkoholu, tento trend zaznamenáváme již třetím rokem. Z nelegálních látek zůstává převládající primární drogou pervitin. Nárůst nezaznamenáváme u osob s primární drogou kanabinoidy, počet klientů užívajících opiáty vč. substitučních preparátů (medikace) je statisticky nevýznamný. Nebyl zaznamenán ani výrazný počet klientů, užívajících „nové syntetické drogy“.

## 1.9 Hazardní hraní

V Pardubickém kraji se s problematikou hazardního hráčství setkáváme u klientů všech věkových kategorií, ve větší míře je tato závislost registrována u mužů, ojediněle u žen. Častým případem je také klient s duální diagnózou, který vyhledá službu z jiného důvodu, např. užívání alkoholu, nelegálních drog, následně uvede, že má zkušenost s hazardním hráčstvím.

Tuto problematiku vnímáme jako velmi širokou, týká se her a sázek na mobilních zařízeních, her a sázek na PC, kamenných sázkových kancelářích, heren – kasín.

Velkou zátěží u osob, kteří mají problém s gamblingem je tíživá finanční situace, často dluhy, ať už u blízkých, u bankovních nebo nebankovních institucí. Tyto obtíže jsou vědomé a v některých případech vedou k existenciálním problémům. To často souvisí s nerovnováhou v oblasti duševních stavů, které mohou vést i k somatickým poruchám.

## 1.10 Nové technologie

Závislost na internetu a sociálních médiích: S nárůstem digitálního prostředí můžeme pozorovat i zvýšení počtu případů závislosti na internetu a sociálních médiích. Lidé tráví stále více času online a mohou se stát závislými na různých online aktivitách, jako jsou sociální sítě, online hry nebo online hazardní hry. To vyžaduje vhodnou prevenci, informovanost a podporu pro jednotlivce i jejich rodiny.

Růst závislosti na online hazardních hrách: S nárůstem online hazardních her se objevil problém závislosti na těchto aktivitách. Někteří lidé se stali závislými na online sázení, kasinových hrách nebo jiných formách hazardního hraní, což může mít negativní dopady na jejich finanční situaci, vztahy a duševní zdraví. Prevence, osvěta a podpora jsou důležitými opatřeními pro snižování růstu závislosti na online aktivitách.

V rámci Pardubického kraje jsou každoročně organizovány přednášky a preventivní programy. Do preventivních programů organizovaných Pedagogicko-psychologickou poradnou Pardubice se zapojilo 4 215 žáků z 224 tříd základních a středních škol. Programy byly zaměřeny mimo jiné na oblasti:

- prevence šikany a kyberšikany
- zneužívání návykových látek, prevence kouření

V rámci preventivních aktivit a programů Pardubického kraje se v roce 2022 uskutečnilo 8 setkání s výchovnými poradci základních a středních škol spojených s odbornými semináři. Dále proběhly 2 semináře – Rizika dětí na netu, kterých se zúčastnilo 90 pedagogů a 62 rodičů.

Od roku 2015 je Pardubický kraj zapojen do projektu Ministerstva vnitra ČR – Kraje pro bezpečný internet, který se zaměřuje formou e-learningových kurzů na vzdělávání žáků, pedagogů a rodičů v oblasti bezpečnosti ve virtuálním světě. Žáci mohou od září do února soutěžit ve znalostním kvízu na téma bezpečné práce na internetu. Pro řešitele kvízu je následně dostupná i jeho složitější varianta Kvíz PLUS. Projekt Kraje pro bezpečný internet je každoročně ze strany Pardubického kraje podporován i finančně.

Pardubický krajský úřad již druhým rokem v rámci projektu prevence kriminality realizoval projekt „Pardubický kraj – Děti on-line - 2022“. Projekt byl zaměřen na posílení kompetencí rodičů dětí základních škol ve smyslu zvýšení jejich orientace v oblasti kyberprostoru tak, aby byli schopni reagovat na současné trendy související s trávením volného času svých dětí na sociálních sítích. Rodičům tento seminář rozšířil portfolio možností, jak navázat a efektivně komunikovat se svým dítětem v oblasti sociálních sítí (Instagram, Tik Tok, Snapchat, Facebook), her (Minecraft, Dota2), oblasti youtuberingu a influenceringu, ale umožní i pochopit, proč je tento svět pro dítě tak lákavý a důležitý. Realizováno bylo 5 webinářů, 12 seminářů na školách a 1 seminář pro zaměstnance Krajského úřadu Pardubického kraje.

### 1.11 Nové psychoaktivní látky

Viz nové trendy a fenomény.

### 1.12 Drogová kriminalita

Kriminalita – počet skutků – organizační článek KŘP PČR Pardubického kraje

Za období od 1. 1. 2022 – do 31. 12. 2022:

Dle § 283 trestního zákoníku 40/2009 Sb. - nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy:

| MĚSÍC<br>ROK<br>2022 | POČET<br>REGISTROVANÝCH<br>SKUTKŮ | POČET<br>OBJASNĚNÝCH | tj. v %<br>(objasněnost) |
|----------------------|-----------------------------------|----------------------|--------------------------|
| 1                    | 28                                | 10                   | 35,7%                    |
| 2                    | 35                                | 21                   | 60,0%                    |
| 3                    | 45                                | 27                   | 60,0%                    |
| 4                    | 56                                | 34                   | 60,7%                    |
| 5                    | 72                                | 50                   | 69,4%                    |
| 6                    | 79                                | 59                   | 74,7%                    |
| 7                    | 85                                | 66                   | 77,7%                    |
| 8                    | 93                                | 68                   | 73,1%                    |
| 9                    | 102                               | 78                   | 76,5%                    |
| 10                   | 119                               | 87                   | 73,1%                    |
| 11                   | 125                               | 101                  | 80,8%                    |
| 12                   | 126                               | 108                  | 85,7%                    |

Zdroj: statistiky PČR<sup>2</sup>

<sup>2</sup> <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>

V oblasti drogové kriminality za rok 2022 na území České republiky došlo k mírnému nárůstu evidovaných trestných činů. Za loňský rok bylo registrováno 4 200 skutků drogové kriminality, z toho bylo objasněno 3 284 skutků. Nejvíce skutků drogové kriminality bylo zaznamenáno v Praze 809 skutků, ve Středočeském kraji 452 a v Moravskoslezském kraji 404 skutků. Mezi hlavními prekursory pro nelegální výrobu metamfetaminu tzv. českou cestou stále zůstávají léčiva s obsahem pseudoefedrinu. Jedná se především o nelegální dovoz těchto léčiv ze zahraničí zejména z Polska a Rumunska.<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup> <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>

## **Zpráva o činnosti Specializovaného Toxi týmu za rok 2022 v Pardubickém kraji:**

### Nápad trestné činnosti a specifika v Pardubickém kraji

V období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 bylo v rámci působnosti KŘP Pardubického kraje registrováno celkem 227 drogových trestných činů. V oblasti drogové kriminality nelze opomenout jednání právně kvalifikované jako ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku (řidiči dopravních prostředků ovlivnění výhradně OPL vyjma alkoholu), kdy bylo zaznamenáno dalších celkem 70 skutků (93 v roce 2021).

Co se týče stíhaných osob, tak pro trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 trestního zákoníku to bylo celkem 110 osob (104 v roce 2021), z nichž bylo 94 mužů a 16 žen, přičemž 3 osoby byly mladistvé a 6 nezletilých. Pro trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 bylo stíháno celkem 25 osob (23 v roce 2021), z nichž bylo 23 mužů a 2 ženy, z nichž byla jedna osoba mladistvá. Pro trestný čin výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 byly stíhány celkem 3 osoby (4 v roce 2021), vždy se jednalo o muže.

### Shrnutí vývoje v oblasti vnitřní bezpečnosti, trendy a odhad vývoje

Drogová kriminalita v Pardubickém kraji spojená s konopnými látkami stále představuje, spolu s metamfetaminem (pervitinem), nejvyšší podíl odhalených drogových trestných činů. Dále krom těchto drog řešil toxikologický tým Pardubického kraje také v menším počtu případů distribuci extáze, kokainu a syntetického katinonu 4-CMC (clefedron).

Co se týká konopných látek, tak v poslední době dochází k rozšíření těchto produktů s obsahem cannabidiolu (CBD), ale i pěstíren produkujících rostliny konopí s majoritním zastoupením CBD – tzv. léčebné konopí. Ve spojení s rostoucími cenami za elektřinu lze předpokládat vzrůstající tendenci pěstování speciálně vyšlechtěných kultivarů konopí ve venkovním prostředí a úpadek tzv. in-door pěstíren, popř. může docházet k tzv. černým odběrům elektrické energie.

Co se týče výroby metamfetaminu, tak stále přetrvává jeho klasická výroba tzv. „českou cestou“. Pro vyšší efektivitu výroby a tím i zvýšení zisku pachatelé vyhledávají zdroje léčiv – prekurzory, z nichž lze vyrobit větší množství pervitinu v lepší kvalitě.

Závěrem nutno zmínit i vzestupný trend škodlivého užívání nikotinových sáčků mezi dětmi školního věku (zejména na ZŠ). O tomto fenoménu zachyceném i v našem kraji píše např. Pardubický deník v reportáži zachycující problémy dětí základních škol na Svitavsku. Přičemž se nejedná jen o nikotinové sáčky, ale i o žvýkáci tabák či „kratom“ – stimulant tišící bolest, zlepšuje náladu a dodává energii. Žáci základních škol přiznávají, že tyto stimulanty shánějí, aby vydrželi déle „pařit“ počítačové hry. Začínají s pitím energetických nápojů, následně shánějí silnější stimulanty. Nikotinové sáčky navíc stojí mimo regulaci tabákových produktů. Tento problém nelze podceňovat a je nutné v této oblasti zvyšovat preventivní působení na základních školách formou odborných přednášek pracovníků oddělení prevence PČR a protidrogových koordinátorů jednotlivých městských či krajských úřadů v rámci Pardubického kraje.

### 1.13 Nové trendy a fenomény

V roce 2022 byl jako nový trend zaznamenáno užívání Kratomu. Jde o čerstvé nebo sušené listy, které se žvýkají, nebo se z nich vyrábí čaj. V nízké dávce má povzbuzující účinky a používá se v boji proti únavě během dlouhé pracovní doby. Ve vysokých dávkách může mít sedativní-narkotické účinky. Používá se také v tradiční medicíně a jako náhražka opia, uvedlo Evropské monitorovací centrum pro drogy a závislosti (EMCDDA). Podle průzkumu společnosti Než zazvoní, Kratom vyzkoušelo 20 % středoškoláků, alespoň jednou týdně ho užívá 3,3 % žáků středních škol<sup>4</sup>. Droga není v Česku regulovaná a díky tomu je volně dostupná na internetu, v prodejních automatech a rozváží se podobně jako jídlo. V České republice Kratom nepodléhá žádné regulaci. Na Slovensku je tato látka zakázaná, v dalších evropských zemích je její prodej kontrolovaný.

Mezi další nové trendy patří i nikotinové sáčky, které se dávají pod ret (tzv. „lyfty“, dle průzkumu vyzkoušelo 37,8% žáků), další trendy evidujeme HHC, CBD – kouření, tablety, dražé, kapky.

Dle informací Policie ČR, tato látka není v současné době nijak legislativně regulována. Nekontrolované rozšíření tzv. „kratomatů“ společně s CBDmaty ve veřejném prostoru a jeho bezproblémová dostupnost i pro všechny věkové skupiny, společně s nabídkou nových kanabinoidů v online prostředí, na sociálních sítích, v prodejních automatech a kamenných prodejnách vedlo k oficiální žádosti adresované Ministerstvu zdravotnictví ČR o zařazení těchto problémových a potenciálně škodlivých substancí na seznam zakázaných látek. Důvodem není škodlivost těchto látek pro dospělou populaci, ale zejména pro děti a mládež nejen ve školách a školských prostředích, mezi nimiž pozorujeme zvýšený výskyt a oblibu v uživatelských preferencích<sup>5</sup>.

---

<sup>4</sup> <https://www.nezzazvoni.cz/pruzkum-nz-petina-zaku-strednich-skol-vyzkousela-kratom>

<sup>5</sup> <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>

## 2 Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

### 2.1 Institucionální zajištění

#### 2.1.1 Krajské institucionální zajištění koordinace

##### 2.1.1.1 Krajský protidrogový koordinátor

- Mgr. Jan Homuta, jan.homuta@pardubickykraj.cz, telefon +420 466 026 440, vykonává funkci KPK od data: 01. 06. 2016, zařazení ve struktuře úřadu kraje: koncepční oddělení, přímý nadřízený Mgr. Petra Šrámková, vedoucí koncepčního oddělení, výše pracovního úvazku KPK: 0,5, jiné agendy vykonávané KPK: manažer prevence kriminality
- změny v r. 2022: ukončení pracovního poměru Mgr. Jana Homuty z důvodu výkonu veřejné funkce

##### 2.1.1.2 Krajská komise pro oblast závislostí

- Název komise: Komise Rady Pardubického kraje pro koordinaci protidrogové politiky, Vznik krajské komise: 2020, Zařazení komise: Komise Rady Pardubického kraje pro koordinaci protidrogové politiky
- Složení komise (seznam členů):

| Jméno a příjmení       | Instituce                                     | Funkce v instituci                                                                                                |
|------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ing. Pavel Šotola      | Krajský úřad Pardubického kraje               | Člen Rady Pardubického kraje zodpovědný za sociální věci a neziskový sektor                                       |
| Ing. Helena Zahálková  | Krajský úřad Pardubického kraje               | Vedoucí odboru sociálních věcí                                                                                    |
| Mgr. et Bc. Pavel Čech | Krajský úřad Pardubického kraje               | Vedoucí odboru zdravotnictví                                                                                      |
| MUDr. Jela Hrnčiarová  | Fakultní nemocnice Hradec Králové             | Primářka Léčebny návykových nemocí v Nechanicích                                                                  |
| Mgr. Ivan Černovský    | Lexus, z.ú.                                   | Ředitel                                                                                                           |
| Mgr. Jan Homuta        | Krajský úřad Pardubického kraje               | Referent oddělení koncepčního, protidrogový koordinátor Pardubického kraje                                        |
| Mgr. Renata Černíková  | Krajský úřad Pardubického kraje               | Referent oddělení organizačního a vzdělávání, metodička prevence Odboru školství a tělovýchovy Pardubického kraje |
| Nrap. Ondřej Dubánek   | Krajské ředitelství PČR                       | Oddělení prevence                                                                                                 |
| Mgr. Jana Nedbalová    | Krajská hygienická stanice Pardubického kraje | Pracovnice podpory zdraví a zdravotní politiky Krajské hygienické stanice Pardubického kraje                      |



|                                         |                                                                                   |                                                                                              |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bc. Rostislav Hübl                      | Městská policie Pardubice                                                         | Ředitel Městské policie Pardubice                                                            |
| Mgr. et Bc. Lenka Dokládalová Bednářová | SEMIRAMIS z.ú.                                                                    | Odborná ředitelka                                                                            |
| PhDr. Petra Novotná                     | Pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Ústí nad Orlicí | Ředitelka Pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra Ústí nad Orlicí |
| Mgr. Jiřina Ludvíková                   | Magistrát města Pardubic                                                          | Referent odboru sociálních věcí, protidrogová koordinátorka                                  |

- tato komise se zabývá problematikou:

|                        |                                         |                             |
|------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------|
| alkoholu               | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| tabáku                 | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| nelegálních drog       | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| hazardního hraní       | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| digitálních závislostí | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| zneužívání léků        | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |

- počet jednání komise v r. 2022: 1

Nejdůležitější projednávaná témata v roce 2022:

- probační a mediační služba s organizací Laxus ve vztahu k podmíněně odsouzeným pachatelům
- informace a aktuality o situaci a službách v Pardubickém kraji
- reforma psychiatrické péče ve vztahu k adiktologickým službám
- zhodnocení potřebnosti opatření, vycházejících ze Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020-2028
  - rozvoj kapacit služby Terénní programy
  - zázemí terénních týmů v Pardubickém kraji a jejich dostupnost
  - rozšíření služby odborného sociálního poradenství o terénní formu pro děti a mládež – od roku 2022
  - služby doléčování, resocializace a poradenství jsou dostupné v rámci služeb následné péče i osobám s mentálním postižením
- změny, které proběhly v r. 2022: beze změn

#### 2.1.1.3 Existuje jiná komise, která se zabývá vybranými oblastmi politiky v oblasti závislostí?

- Název komise: Komise péče o duševní zdraví
- Účel a zaměření komise: iniciace a koordinace opatření v oblasti péče o duševní zdraví dle schváleného Krajského plánu sítě služeb pro osoby s dušením onemocněním (2022–2030) a aktuálních potřeb
- Počet jednání komise v r. 2022: 5

- Nejdůležitější projednávaná témata ve vztahu k politice v oblasti závislostí v r. 2022:
  - projednání finální podoby Krajského plánu sítě služeb pro osoby s duševním onemocněním,
  - problematika bydlení osob s duševním onemocněním,
  - zajištění návaznosti na systémové projekty v oblasti multidisciplinarity a destigmatizace,
  - obhajoba zájmů rodinných příslušníků,
  - dětská psychiatrická péče v Pardubickém kraji
  - zdravotní bariéry pro návrat pacientů z hospitalizace v PN Havlíčkův Brod

#### 2.1.1.4 Přehled pracovních skupin v oblasti politiky v oblasti závislostí

Pracovní skupina v oblasti politiky závislostního chování zřízena není.

#### 2.1.1.5 Vzájemná spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na krajské úrovni

V Pardubickém kraji je pracovní pozice protidrogového koordinátora zřízena od 01. 01. 2011, je kumulována s další pracovní pozicí – manažerem prevence kriminality. Organizačně je pozice řazena pod odborem sociálních věcí, koncepčním oddělením. Na tomto oddělení je zařazen i koordinátor plánování sociálních služeb, koordinátor pro záležitosti romské menšiny a koordinátor reformy péče o duševní zdraví. Součinnost koordinátorů probíhá efektivně. Protidrogový koordinátor je také zapojen do tvorby střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a tvorby krajské sítě sociálních služeb.

Spolupráce s koordinátorem pro záležitosti romské menšiny spočívá také v realizaci metodického setkání pro koordinátory na místní úrovni, které se v roce 2022 uskutečnilo formou dvoudenního pracovního a metodického setkání, jehož součástí byl mimo jiné i workshop s vedoucí Zařízení sociální intervence Kladno, vedoucí adiktologické dětské ambulance Ada+, vedoucí ambulantního doléčovacího programu), na téma „I hodné děti mohou mít zlobivé rodiče a naopak“, téma semináře bylo zaměřeno na rozdíl mezi syndromem závislostního chování u dětí a dospělých, vývoj a trendy v oblasti duševního zdraví v souvislosti se závislostním chováním, systém pomoci pro rodiny v ČR, jak naučit rodiny osobní zodpovědnosti, příklady rodinné terapie.

V rámci odboru školství působí krajská školská koordinátorka prevence, spolupráce s koordinátorem je založena na přímé komunikaci a kooperativní spolupráci. Školská koordinátorka je také členem komise Rady Pardubického kraje pro koordinaci protidrogové politiky. V rámci spolupráce byla realizována příprava krajského projektu „Pardubický kraj – Děti on-line 2022“. Projekt byl zaměřen na posílení kompetencí rodičů dětí základních škol ve smyslu zvýšení orientace v oblasti kyberprostoru tak, aby byli schopni reagovat na současné trendy související s trávením volného času svých dětí na sociálních sítích. Rodiče si prostřednictvím seminářů osvojili způsob spoluvytváření pravidel pro užívání sociálních sítí dětmi a postupy jak efektivně nastavit trávení času na chytrém zařízení. Rodičům byla podána podpora v souvislosti s dobou, která byla způsobena COVID-19, kdy děti musely trávit více času u PC v souvislosti s distanční výukou. V prezenční podobě bylo realizováno 13 seminářů (12 seminářů proběhlo na základních školách v Pardubickém kraji, 1 seminář proběhl v sídle Krajského úřadu Pardubického kraje). V on-line formě bylo realizováno 5 seminářů.

Spolupráce zainteresovaných subjektů na úrovni kraje probíhá také při vyhodnocování dotačních programů, vyhodnocování a tvorbě strategických dokumentů kraje, které jsou zaměřeny na oblast závislostního chování, řešení konkrétních problémů v oblasti závislostního chování v kraji apod.

Další spolupráce probíhá na úrovni plánování akcí primární prevence, realizace školení, porad metodiků školní prevence a učitelů, setkání zástupců nestátních neziskových organizací aj. Krajská školská koordinátorka prevence je členkou komise Rady Pardubického kraje pro koordinaci protidrogové politiky a krajský protidrogový koordinátor je členem pracovní skupiny pro primární prevenci vedoucího odboru školství Krajského úřadu Pardubického kraje.

Členem Komise Rady Pardubického kraje pro koordinaci protidrogové politiky je zástupce Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, zástupkyně krajské hygienické stanice i nestátní neziskové organizace. Vzájemná spolupráce probíhá v průběhu jednání komise nebo osobním kontaktem během roku při řešení konkrétních problémů formou pracovních setkání.

### 2.1.1 Místní zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí

Uveďte prosím následující souhrnné informace:

- počet obcí s rozšířenou působností v kraji: 15
- počet obcí s rozšířenou působností, ve kterých je pozice MPK: 13
- vyjmenujte obce s rozšířenou působností, kde nejsou MPK: Litomyšl, Moravská Třebová
- vyjmenujte další obce, kde jsou případně ustanoveni MPK: 0
- počet obcí s platným koncepčním dokumentem upravujícím politiku v oblasti závislostí: 6
- vyjmenujte obce s tímto platným koncepčním dokumentem: Česká Třebová, Holice, Chrudim, Pardubice, Svitavy, Vysoké Mýto
- počet obcí, které zpracovaly Zprávu o realizaci politiky v oblasti závislostí v předchozím roce: 15 (zprávu zpracovává zejména NNO Laxus, z.ú., v rámci poskytovaných terénních programů pro jednotlivé obce)
- vyjmenujte obce, které zpracovaly tuto Zprávu v předchozím roce: Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Chrudim, Králupy, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Polička, Přelouč, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Žamberk
- Uveďte seznam místních protidrogových koordinátorů v následující struktuře:

| Obec          | Jméno                             | Úvazek | Zařazení ve struktuře obecního úřadu            | Kontakt                        | Došlo ke změně v r. 2022? |
|---------------|-----------------------------------|--------|-------------------------------------------------|--------------------------------|---------------------------|
| Česká Třebová | Adéla Lišková, referentka OŠ      | 0,05   | Odbor školství, kultury a tělovýchovy           | adela.liskova@ceska-trebova.cz | ne                        |
| Hlinsko       | Bc. Martin Vtípil, vedoucí OSV    | 0,05   | Odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví | vtipil@hlinsko.cz              | ne                        |
| Holice        | Ing. Jana Řezaninová, vedoucí OSV | 0,05   | Odbor sociálních věcí                           | rezaninova@mestoholice.cz      | ne                        |
| Chrudim       | Bc. Hana Cachová, referentka OSV  | 0,1    | Odbor sociálních věcí                           | hana.cachova@chrudim-city.cz   | ne                        |

|                  |                                                     |      |                                       |                                    |    |
|------------------|-----------------------------------------------------|------|---------------------------------------|------------------------------------|----|
| Králíky          | Bc. Bohumír Strnad, vedoucí OSV                     | 0,05 | Odbor sociálních věcí a zdravotnictví | b.strnad@kraliky.eu                | ne |
| Lanškroun        | Věra Betlachová, vedoucí OSV                        | 0,05 | Odbor sociálních věcí a zdravotnictví | vera.betlachova@mulanskroun.cz     | ne |
| Litomyšl         | PhDr. Mgr. Milada Nádvořníková, vedoucí OŠK a SV    | 0    | Odbor školství a sociálních věcí      | milada.nadvornikova@litomysl.cz    | ne |
| Moravská Třebová | Mgr. Tereza Síssová, tajemnice MěÚ, kontaktní osoba | 0    | Odbor kancelář starosty a tajemníka   | tsisova@mtrebova.cz                | ne |
| Pardubice        | Mgr. Jiřina Ludvíková, referentka OSV               | 0,1  | Odbor sociálních věcí (OSPOD)         | jirina.ludvikova@mmp.cz            | ne |
| Polička          | Šárka Chemišincová, referentka OSV                  | 0,01 | Odbor sociálních věcí a zdravotnictví | chemisincova@policka.org           | ne |
| Přelouč          | Blanka Konvalinová, DiS, vedoucí OSV                | 0,02 | Odbor sociálních věcí                 | blanka.konvalinova@mestoprelouc.cz | ne |
| Svitavy          | PhDr. Erich Stündl, referent                        | 0,1  | Kancelář starosty a tajemníka         | stundl@svitavy.cz                  | ne |
| Ústí nad Orlicí  | Pavla Bartošová, referentka OSV                     | 0,1  | Odbor sociálních služeb               | bartoso@muuo.cz                    | ne |
| Vysoké Mýto      | Zuzana Svobodová, DiS, referentka OSV               | 0,05 | Odbor sociálních věcí a zdravotnictví | zuzana.svobodova@vysoke-myto.cz    | ne |
| Žamberk          | Mgr. Dagmar Ducháčková, vedoucí OSV                 | 0,01 | Odbor sociálních věcí a zdravotnictví | d.duchackova@zamberk.eu            | ne |

Přehled vyhlášek obcí týkající se politiky v oblasti závislostí:

Česká Třebová: Obecně závazná vyhláška o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejném prostranství.

Obecně závazná vyhláška o regulaci provozování hazardních her.

Hlinsko: Obecně závazná vyhláška o regulaci provozní doby hostinských zařízení.

Obecně závazná vyhláška o zákazu konzumace alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích.

Holice: Vyhláška č. 7/2020 k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na katastrálním území Holice v Čechách.

Choceň: Obecně závazná vyhláška č. 1/2021 o omezení konzumace alkoholických nápojů na vymezených veřejných prostranstvích a obecně závazná vyhláška města.

Obecně závazná vyhláška č. 2/2018 o zákazu hazardních her na území města.

Chrudim: Obecně závazná vyhláška č. 4/2014 o regulaci provozování loterií a jiných podobných her.

Králíky: Obecně závazná vyhláška o požívání alkoholu na veřejném prostranství 2/2020.

Obecně závazná vyhláška o zákazu sázkových her, loterií a jiných podobných her na celém území města Králíky 2/2013.

Lanškroun: Obecně závazná vyhláška o zákazu hazardních her.

Obecně závazná vyhláška č. 2/2015, o zákazu konzumace alkoholických nápojů a kouření na veřejných prostranstvích.

Litomyšl: Vyhláška č. 01/14 - Obecně závazná vyhláška města Litomyšl o zákazu provozování loterií a jiných podobných her na území města.

Vyhláška č. 09/19 - Obecně závazná vyhláška města Litomyšl, o zákazu kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v městě Litomyšl.

Moravská Třebová: Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2016 o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství.

Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 5/2017 o regulaci provozování hazardních her.

Pardubice: Obecně závazná vyhláška č. 6/2022, o regulaci provozování hazardních her.

Obecně závazná vyhláška č. 13/2006, o veřejném pořádku, ve znění obecně závazných vyhlášek č. 3/2007, č. 3/2009, č. 7/2009, č. 1/2010, č. 6/2010, č. 14/2011, č. 5/2012, č. 7/2013, č. 4/2014, č. 6/2014, č. 3/2015, č. 4/2016, č. 5/2016, č. 7/2016, č. 3/2017, č. 4/2017, č. 5/2017, č. 8/2017, č. 5/2018, č. 2/2019, č. 5/2020 a č. 7/2022.

Polička: Obecně závazná vyhláška o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejném prostranství.

Přelouč: Obecně závazná vyhláška č. 2/2020 o veřejném pořádku.

Svitavy: Obecně závazná vyhláška o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.

Obecně závazná vyhláška o zákazu konzumace alkoholických nápojů na některých veřejných prostranstvích.

Obecně závazná vyhláška o regulaci provozování hazardních her.

Ústí nad Orlicí: Obecně závazná vyhláška města Ústí nad Orlicí č. 2/2016 o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích a obecně závazná vyhláška města Ústí nad Orlicí č. 4/2014, kterou se stanoví zákaz provozování loterii a jiných podobných her na celém území města Ústí nad Orlicí.

Vysoké Mýto: Obecně závazná vyhláška č.8/2011 o zákazu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her na celém území města Vysoké Mýto.

Žamberk: Obecně závazná vyhláška města Žamberk č. 2/2019 o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství.

Obecně závazná vyhláška města Jablonné nad Orlicí o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství.

Změny v r. 2022 a další důležité informace:

Pardubický kraj, Krajský úřad Pardubického kraje, krajský protidrogový koordinátor spolupracuje zejména s kontaktními osobami na obcích s rozšířenou působností.

Krajský koordinátor v roce 2022 organizoval pracovní a metodické setkání pro místní koordinátory, jehož součástí byla přednášena a diskutována problematika závislostního chování, začátky války na Ukrajině a možná rizika spojená s migrací z pohledu adiktologických služeb, aktuální informace od Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a adiktologických služeb, léčba VHC v Pardubickém kraji prostřednictvím Kontaktního centra Pardubice.

V rámci pracovního a metodického setkání pro místní protidrogové koordinátory byl realizován také interaktivní seminář na téma Dětská a dorostová adiktologie, jehož tématem byly podpůrné faktory v životě dětí a náctiletých, příslušníci generace Z, jako klienti adiktologických služeb, systém péče o duševní zdraví, závislostní chování jako nemoc celé rodiny, trendy v užívání návykových látek mezi dětmi a teenagery.

V Pardubickém kraji je funkce místního protidrogového koordinátora kumulována s dalšími agendami, nejčastěji s výkonem pozice vedoucího odboru, vedoucího oddělení, kurátorem pro mládež, nebo dospělý, opatrovníkem, manažerem prevence kriminality či romským poradcem.

Spolupráce probíhá podle aktuálních potřeb kraje a ostatních spolupracujících subjektů (obcí, nestátních neziskových organizací), základem je vždy vyjádřená potřeba Krajského úřadu, obce či nestátní neziskové organizace. S ohledem na skutečnost, že v lokalitách mimo Pardubice působí pouze terénní program (mimo Svitav, kde funguje i ambulantní centrum), převažujícím tématem této spolupráce je nastavování služeb terénních programů v kraji, aby adekvátně odpovídaly a reagovaly na aktuální situaci v dané lokalitě, s tím souvisí i téma financování těchto služeb. Nestátní nezisková organizace Laxus, z.ú., spolupracuje s obcemi na úrovni komunitního plánování, kde jsou pracovníci zastoupeni v příslušných pracovních skupinách. V roce 2022 služba Terénních programů pozměnila systém výjezdů do jednotlivých lokalit, města jsou nyní sdružena podle geografické vzdálenosti a klienti mohou využít služeb celé odpoledne, kde je služba na ten den naplánována, současně je ze strany pracovníků větší prostor pro monitorování města v různých časech a prakticky je tak zvýšen počet hodin strávených přímou prací v terénu.

K-centrum Pardubice poskytuje sociální a adiktologické služby pro uživatele drog a jejich blízké ambulantní formou. Služby jsou poskytovány v souladu se standardy kvality, tj. standardy kvality Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí, tak standardy MPSV. Služba je stabilní součástí sítě služeb a jediným zařízením svého druhu v Pardubickém kraji. V roce 2022 byl v K-centru větší důraz na testování klientů na infekční onemocnění, počet provedených testů byl více než zdvojnásoben a přesáhl

1/3 všech klientů centra. Ve spolupráci s klinikou Remedis, je přímo v centru klientům potvrzena či vyvrácena HCV+ a zajištěna následná léčba.

Služba Terénních programů pro Pardubický kraj je zajištěna 6 úvazky pracovníků v přímé péči. Na financování se podílí Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí a obce Pardubického kraje. V roce probíhala jednání s poskytovatelem terénních programů o potřebné kapacitě a dostupnosti služby v jednotlivých územích kraje. Byla dohodnuta optimalizace procesů na straně služby (lepší trasování, dojezdové trasy, apod.) s cílem zvýšit efektivitu a systém výjezdů byl pozměněn. Nyní jsou města sdružena podle geografické vzdálenosti a klienti mohou využít služeb celé odpoledne ve všech městech, kde je služba na ten den naplánována. Pracovníci mají prostor monitorovat města v různé časy a minimalizují se přejezdy mezi městy. Systém je shledán jako efektivní.

Terénní pracovníci byli v roce 2022 v oblasti injekčního užívání v kontaktu zejména s uživateli pervitinu. V určitých lokalitách byli v kontaktu se sezónními uživateli surového opia (platí především pro region Svitavska). Pervitinová scéna v Pardubickém kraji se i nadále soustřeďuje spíše na uzavřenou drogovou scénu (v prostředí bytů).

## 2.2 Strategické dokumenty politiky v oblasti závislostí kraje

### 2.2.1 Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření

#### 2.2.1.1. Specifické strategické dokumenty politiky v oblasti závislostí kraje

##### **Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020 - 2028**

Období platnosti: 2020 – 2028

Schváleno dne: 16. 06. 2020

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/protidrogova-politika/107713/strategie-preventivnich-aktivit-a-snizovani-skod>

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou:

|                        |                                         |                             |
|------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------|
| nelegálních drog       | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| alkoholu               | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| tabáku                 | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| hazardního hraní       | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| digitálních závislostí | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |
| psychoaktivních léků   | <input checked="" type="checkbox"/> ano | <input type="checkbox"/> ne |

Cílem strategie je předcházení a snižování zejména zdravotních, sociálních, ekonomických i nehmotných škod vyplývajících z užívání návykových látek, hazardního hraní a dalšího závislostního chování a z existence legálních i nelegálních trhů s návykovými látkami, hazardním hraním a dalšími produkty se závislostním potenciálem prostřednictvím trvale udržitelného souboru moderních, efektivních, vzájemně koordinovaných, na důkazech založených vzdělávacích,

preventivních, léčebných, sociálních, legislativních, ekonomických, represivních a dalších opatřeních.

Strategie se v následujících letech zaměří prioritně na následující oblasti, v rámci kterých definuje obecné cíle a zároveň i specifické cíle, činnosti a aktivity. Jsou to: posílení prevence a zvýšení informovanosti, zajištění kvalitní a dostupné sítě adiktologických služeb, efektivní regulaci trhů s návykovými látkami a závislostními produkty, posílení řízení, koordinace a efektivní financování protidrogové politiky, strategie se bude zabývat i problematikou léčivých přípravků s obsahem psychoaktivních látek, nadužívání internetu, nových technologií, problematikou konopí a kanabinoidů.

Cílovou skupinou protidrogové politiky jsou osoby, které doposud s návykovými látkami do styku nepřišly, ale případným užíváním návykových látek ohroženy jsou z hlediska budoucího vývoje. Programy primární prevence rizikového chování míří na tuto cílovou skupinu za účelem minimalizace vzniku a snížení míry užívání návykových látek a jiných forem rizikového chování.

Sekundární skupinou jsou osoby a instituce, které se protidrogovou oblastí zabývají, jedná se o poskytovatele adiktologických, zdravotnických a vzdělávacích služeb, pedagogické i sociální pracovníky, kraje, obce a organizace státu.

#### 2.2.1.2. Strategické dokumenty kraje se širším kontextem obsahující také otázky politiky v oblasti závislostí

##### **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje 2022 -2024**

Období platnosti: 2022 – 2024

Schváleno dne: 14. 12. 2021

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pk>

Stručná charakteristika dokumentu:

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2022 - 2024 (dále jen „střednědobý plán“) je základní krajskou strategií v oblasti sociálních služeb definující žádoucí směr rozvoje sociálních služeb na území Pardubického kraje. Je určující pro tvorbu sítě sociálních služeb a její financování. Střednědobý plán je povinnou přílohou žádosti o účelovou dotaci na financování sociálních služeb dle § 101a ZSS. Střednědobý plán je klíčovým dokumentem pro poskytovatele sociálních služeb, pro zástupce samospráv, protože podává informace o žádoucí síti sociálních služeb a nových trendech. Poskytovatelé tak mohou směřovat rozvoj svých služeb do podporovaných oblastí. Dále jsou ve střednědobém plánu vymezeny podmínky pro poskytování sociálních služeb na území kraje. Uživatelům sociálních služeb, jejich blízkým i široké veřejnosti podává střednědobý plán informaci o tom, jaké sociální služby mohou využít, jak je zajištěna jejich dostupnost a jak lze získat informace o možnostech pomoci a podpory osobám v obtížné životní situaci.

Dokument popisuje dostupnost služeb a činnosti kraje v sociální oblasti, jednotlivé části jsou členěny dle cílových skupin střednědobého plánu, tj. senioři; osoby se zdravotním postižením; osoby s duševním onemocněním; děti, mládež a rodina; osoby ohrožené závislostí na návykových látkách; osoby sociálně vyloučené a osoby v krizi.



## **Krajský plán sítě služeb pro osoby s duševním onemocněním (2022 - 2030)**

Období platnosti: 2022 – 2030

Schváleno dne: 22. 2. 2022

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/koncepcni-oddeleni>

Stručná charakteristika dokumentu:

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou v oblasti závislostí okrajově, ve vazbě na další strategické dokumenty Pardubického kraje, oblast závislostí v souvislosti s duševním onemocněním je v tomto dokumentu zohledněna.

Cílem tohoto dokumentu je poskytnout strukturální oporu pro plánování, koordinaci a poskytování zdravotních, sociálních a dalších služeb v kraji tak, aby vznikla synergická a efektivní síť péče o duševní zdraví, která odpovídá evropské úrovni. Dokument se soustředí jednak na prvky sítě, které podpoří osoby s duševním onemocněním přímo v komunitě, tzn. v místě, kde žijí tak, aby se předešlo zbytečným hospitalizacím a rehospitalizacím a snížil se tím tlak na lůžka (zejména na lůžka následné péče v PN HB), a také na posílení změny systému lůžkové zdravotní péče, resp. posílení nedostatečného počtu akutních lůžek.

## **Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020-2028**

Období platnosti: 2020 – 2028

Schváleno dne: 26. 08. 2020

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/prevence-rizikoveho-chovani-a-ochrana-zdravi/108511/strategie-primarni-prevence-rizikoveho-chovani-deti-a-mladeze-pardubickeho-kraje-2020-2028>

Stručná charakteristika dokumentu:

Základním principem primární prevence rizikového chování (PPRCH) u dětí a mládeže je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti. Výchozí diskem efektivní primární prevence je kontinuita, systematičnost a komplexnost preventivního působení s ohledem na věk dítěte a jeho aktuální prožívání světa.

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020–2028 představuje klíčový dokument kraje v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže, který je zpracováván na základě Metodického doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních při respektování regionálních potřeb. Vychází z Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027, dále z Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, krajských koncepčních dokumentů vztahujících se k rozvoji vzdělávání (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2020–2024), Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Pardubického kraje a Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020–2028. Navazuje na Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji 2015–2019.

Materiál je rozdělen do tří částí. První část zahrnuje obecný pohled na politiku primární prevence v České republice a v Pardubickém kraji, druhá analyzuje dosažený stav v oblasti primární prevence a třetí určuje směry rozvoje primární prevence, opatření ke splnění cílů v této oblasti a možnosti financování.

### **Strategie romské integrace Pardubického kraje 2021 – 2026**

Období platnosti: 2021 – 2026

Schváleno dne: 21. 09. 2021

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/integrace-mensin>Stručná charakteristika dokumentu:

Stručná charakteristika dokumentu:

Tím hlavním cílem je aktivní participace Romů v oblasti občanské, socioekonomické, politické a kulturní. Strategie cílí na obrát negativních trendů ve vývoji situace Romů v České republice, a to především v oblastech vzdělávání, bydlení, zaměstnanosti a zdraví. Má urychlit změny vedoucí k odstranění rozdílu mezi situací značné části Romů a většinové populace, zajistit ochranu Romů před diskriminací, anticiganismem a povzbudit emancipaci Romů, včetně rozvoje romského jazyka a kultury. Cílem strategie je realizovat opatření, která povedou ke zlepšení životní situace Romů na území Pardubického kraje. Na vzniku strategie se podílela pracovní skupina složená ze zástupců nestátních neziskových organizací, romských poradců, zástupců Regionálního centra podpory zdraví a zástupců odboru školství a odboru sociálních věcí Pardubického kraje. Pracovní skupina se bude pravidelně scházet k realizaci plnění cílů, opatření a následným revizím plánů.

Strategie řeší mimo jiné i problém sociálně vyloučených lokalit se závislostmi na návykových látkách i hazardních hrách, a sociálních sítích v souvislosti se zdravým životním stylem a prevencí a trávením volného času.

Ke tvorbě Strategie romské integrace Pardubického kraje se scházela pracovní skupina, která identifikovala klíčové oblasti, které nejvíce ohrožují cílovou skupinu, jsou to obtíže spojené s bydlením, financemi, zdravím, vzděláním, zaměstnaností a závislostmi. Mezi neméně důležité oblasti, které ovlivňují kontext celkové situace života Romů je kultura a vlastní sebepojetí ve většinové společnosti.

### **Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje 2023 – 2028**

Období platnosti: 2023 – 2028

Schváleno dne: 20. 09. 2022

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/prevence-kriminality>

#### **Stručná charakteristika dokumentu:**

Vize Pardubického kraje: Pardubický kraj je bezpečný region, kde se dotčené subjekty zaměřují na prevenci kriminality, aktivně se podílí na udržování její nízké míry a přispívají k pocitu bezpečí všech občanů v kraji.

**Prioritní oblasti:**

Zvyšování pocitu bezpečí občanů v Pardubickém kraji.

Zkvalitňování systému prevence kriminality na krajské a místní úrovni.

Zplnomocňování občanů v oblasti prevence.

Efektivní systém financování preventivních aktivit.

**Cíle a opatření:**

- A. Podpora a rozvoj systému prevence kriminality v Pardubickém kraji  
Pardubický kraj rozvíjí systém prevence kriminality. Udržuje a dále rozvíjí spolupráci se subjekty, které participují na systému prevence kriminality.
- B. Pomoc a podpora obětem trestných činů  
Podporuje služby, zabývající se poskytováním pomoci a podporou obětem trestné činnosti s důrazem na pomoc zvláště zranitelným obětem a pozůstalým po obětech.
- C. Podpora programů a služeb pro pachatele trestné činnosti v rámci sociálního začleňování a prevence recidivy  
Pardubický kraj podporuje služby, které v rámci své činnosti pracují s osobami propuštěnými z výkonu trestu odnětí svobody jako prevence recidivy.
- D. Zajištění programů a služeb sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením  
Pardubický kraj se podílí na řešení závadného chování v rizikových a vyloučených lokalitách na svém území zejména prostřednictvím podpory služeb, které v těchto lokalitách působí. Osobami ohroženými sociálním vyloučením se také zabývá „Strategie romské integrace Pardubického kraje 2021-2026“.
- E. Podpora aktivit situační prevence  
V oblasti situační prevence se situace vyvíjí jak na straně páčání trestné činnosti, tak na straně možné ochrany před trestnou činností, zejména majetkovou. Situační prevence staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností.
- F. Podpora programů a služeb spojených s kriminalitou páčající dětmi a na dětech  
Mezi nejčastější delikty mladistvých patří násilí proti jednotlivci či skupině, opilství, výtržnictví, vandalismus, toxikomanie, prostituce či gamblerství. Značně se rozšířila trestná činnost realizovaná prostřednictvím internetu, zejména šíření a přechovávání pornografie, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. Pardubický kraj podporuje služby, jejichž aktivity zvyšují ochranu dětí před násilím a dalšími rizikovými jevy. Dále pak podporuje služby, které se věnují pomoci dětem při vymanění se z již nastoupené kriminální kariéry, pomáhají při zapojení se zpět do společnosti a tím u dětí snižují riziko recidivy. Primární prevence je pak řešena v rámci samostatného dokumentu „Strategie primárního prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020 – 2028“.
- G. Podpora projektů zaměřených na prevenci kybernetické kriminality a s ní spojené nové hrozby a rizika včetně ochrany měkkých cílů  
Pardubický kraj se podílí na osvětě v oblasti kyberkriminality u všech věkových kategorií a na realizaci projektů se zaměřením na ochranu měkkých cílů.

### 2.2.2 Hodnocení strategických dokumentů/politiky v oblasti závislostí kraje

Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020 – 2028

Typ hodnocení: ☒ průběžně ☐ externí  
☐ závěrečně ☐ interní  
☒ kombinace obou

Hodnocení provádí krajský protidrogový koordinátor ve spolupráci se subjekty zajišťujícími dosahování a plnění cílů uvedené strategie, jsou to zejména odbor školství, odbor zdravotnictví, Krajská hygienická stanice a nestátní nezisková organizace Laxus, zú., která je poskytovatelem služeb pro osoby ohrožené užíváním návykových látek. Pravidelně jednou ročně vždy k 30. 4. daného roku je Radě a Zastupitelstvu Pardubického kraje předložena k projednání zpráva o naplňování strategie. Cílem strategie je zejména zajištění služeb a nastavení spolupráce v oblasti protidrogové politiky na úrovni primární i sekundární prevence. Dále pak rozvoj a optimální nastavení kapacit sociálních služeb, které působí v této oblasti.

Předmětem hodnocení je plnění jednotlivých aktivit a úkolů.

Metodou pro vyhodnocení byl monitoring jednotlivých aktivit.

Výsledek hodnocení: fungující služby v nastaveném rozsahu.

Stanovené cíle v oblasti látkových závislostí:

Na území všech okresů Pardubického kraje jsou dostupné terénní služby harm reduction pro osoby ohrožené závislostí.

Na území města Pardubic jsou dostupné služby kontaktního centra pro osoby ohrožené užíváním návykových látek, které má celokrajskou působnost.

V rámci služeb harm reduction je zajištěný výměnný program injekčních setů a testování uživatelů drog na hepatitidy typu B/C, HIV/AIDS a jiné přenosné choroby.

Stanovené cíle v oblasti léčby:

Na území Pardubického kraje je dostupná dlouhodobá i akutní psychiatrická a adiktologická péče pro uživatele návykových látek včetně dětí a mladistvých.

Stanovené cíle v oblasti doléčování, resocializace a poradenství:

Osobám usilujícím o udržení abstinence jsou na území Pardubického kraje dostupné služby následné péče a resocializace.

Stanovené cíle pro specifická opatření pro osoby závislé na tabáku, alkoholu a jejich variantách

Na území Pardubického kraje jsou dostupné specifické služby pro uživatele alkoholu, tabákových výrobků a jejich variant.

Stanovené cíle v oblasti nelátkové závislosti:

Na území Pardubického kraje jsou dostupné služby prevence v oblasti hazardního hraní, on-line prostředí a jiné

Na území Pardubického kraje jsou dostupné specifické služby pro osoby závislé v oblasti hazardního hraní číselných, okamžitých loterií, on-line prostředí a jiné.

Stanovené cíle pro primární prevenci rizikového chování

Na krajské úrovni je koordinována primární prevence v oblasti rizikového chování dětí a mládeže a vytvářeny podmínky pro její naplňování.

Na krajské úrovni je zajištěno stabilní financování v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže

Pardubický kraj se podílí na zvyšování odborné způsobilosti poskytovatelů primární prevence v oblasti školství.

Podpora výzkumu a aktuálního monitoringu výskytu rizikového chování

Systémové cíle:

Udržet a rozvíjet současný systém protidrogové politiky v Pardubickém kraji

Výsledek hodnocení je uveden ve Zprávě o plnění Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020 – 2028 za rok 2022.

Služby, které se bezprostředně vztahují k osobám, které jsou ohrožené užíváním návykových látek, jsou definované zákonem o sociálních službách. Jedná se o kontaktní centra, služby následné péče, terapeutické komunity, terénní programy, sociální poradenství. Tyto služby jsou v rámci Pardubického kraje zajištěny a poskytovány.

Pobytové služby následné péče a služby terapeutické komunity jsou uživatelům drog k dispozici v rámci okolních krajů nebo v rámci celé České republiky.

## 2.3 Analýzy/studie v oblasti závislostí v r. 2022

V roce 2022 nebyly v souvislosti s problematikou v oblasti závislostního chování realizovány žádné specifické průzkumy nebo studie zaměřené na oblast legálních nebo nelegálních návykových látek případně hazardního hraní.

## 2.4 Další významné aktivity v oblasti politiky v oblasti závislostí v r. 2022 na krajské i místní úrovni

Tabulka 2-1: Aktivity v oblasti politiky v oblasti závislostí (např. konference, semináře, včetně vzdělávání pořádaných v rámci kraje např. pro místní koordinátory, poskytovatele služeb, úředníky)

| Název aktivity                                                                  | Realizátor                                        | Cílová skupina           | Popis aktivity                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------|
| Semináře pro školní metodiky prevence                                           | Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí | Školní metodici prevence | Metodický seminář                              |
| Semináře pro školní metodiky prevence                                           | Pedagogicko-psychologická poradna                 | Školní metodici prevence | Metodický seminář                              |
| Pracovní setkání vedoucích odborů školství obcí s rozšířenou působností v kraji | Krajský úřad Pardubického kraje                   | Vedoucí odboru školství  | Pravidelné setkání v oblasti primární prevence |

|                                 |                                                    |                  |                   |
|---------------------------------|----------------------------------------------------|------------------|-------------------|
| Seminář pro výchovné<br>poradce | Pedagogicko-<br>psychologická<br>poradna Pardubice | Výchovní poradci | Metodický seminář |
|---------------------------------|----------------------------------------------------|------------------|-------------------|

### 3 Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

#### 3.1 Způsob financování služeb krajem (popis)

Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí je zajištěno formou účelových dotací na poskytování sociálních služeb dle § 101a zákona č. 208/2006 Sb. V roce 2022 činila tato částka z rozpočtu kraje 7 589 000,- Kč. Pardubický kraj na podporu protidrogové politiky poskytuje nad rámec dotací dle § 101a zákona č. 108/2006 Sb., dotaci z „Programu víceleté podpory sociálních služeb zařazených do Sítě sociálních služeb z rozpočtu Pardubického kraje (2022 – 2025). V roce 2022 Pardubický kraj vyčlenil ze svého rozpočtu na Projekty Harm reduction, Ambulantní služby a služby následné péče v oblasti protidrogové politiky 789 000,- Kč a na vzdělávání a koordinaci v oblasti protidrogové politiky dalších 100 000,- Kč. Obce se na financování služeb podílí formou dotací, popřípadě na základě jiného titulu. Z rozpočtu Pardubického kraje byla provedena také vyrovnávací platba pro protialkoholní záchytnou stanici za účelem dofinancování ztráty formou jednoleté podpory ve výši 1 500 595,- Kč.

Pardubický kraj uplatňuje od roku 2019 víceleté financování služeb, a to na dobu 3 let. Od roku 2022 běží nové tříleté období.

#### 3.2 Způsob zajištění financování adiktologických služeb ze strany obcí

Obce se na financování služeb pro uživatele v oblasti závislostí podílejí zejména prostřednictvím podpory projektu: Centrum terénních programů Pardubického kraje. Toto financování je uvedeno v tabulce č. 3-2: Výdaje z rozpočtu obce v roce 2022.

Ambulantní program byl podpořen městy Pardubice a Svitavy. Kontaktní centrum bylo podpořeno městem Pardubice, viz tabulka č. 3-3. Toto financování je zajištěno prostřednictvím poskytování dotací na základě žádosti o poskytnutí dotace ze strany poskytovatele služby.

Město Svitavy finančně podporuje Spolek KLUS, tento spolek pracuje s osobami, které abstinují na alkoholu a jiných návykových látkách. Toto je zajištěno smlouvou o poskytnutí dotace.

Město Svitavy finančně zajistilo nákup a poskytování protidrogových testů a poradenství – za jištěno koordinátorem prevence a pracovníci OSPOD Městského úřadu Svitavy.

#### 3.3 Rozpočtové výdaje na politiku v oblasti závislostí v kraji

Tabulka 3-1: Rozpočtové zdroje kraje na politiku v oblasti závislostí v roce 2022

| Rozpočtový zdroj/dotační program                                              | Popis                                                      | Specifický/obecný titul | Podmínka certifikace | Jednoletá/víceletá podpora | Výše výdajů (v Kč) na politiku v oblasti závislostí |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------|
| Účelová dotace na poskytování sociálních služeb dle §101a) zákona 108/2006Sb. | Dotace MPSV poskytnutá Pk na financování sociálních služeb | obecný                  | ne                   | jednoletá                  | 7 589 000                                           |

|                                                                                                     |                                                                                                        |            |    |           |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----|-----------|------------|
| Program podpory sociálních služeb poskytovaných podle zákona 108/2006Sb. o sociálních službách      | Dotace z rozpočtu Pardubického kraje na sociální služby                                                | obecný     | ne | tříletá   | 789 000    |
| Primární prevence realizovaná školami a školskými zařízeními a jiné nezařazené preventivní programy | Preventivní programy prevence závislostí na školách, finanční prostředky z rozpočtu Pardubického kraje | obecný     | ne | jednoletá | 3 000 000  |
| Vyrovnávací platba protialkoholní záchytná stanice                                                  | Dofinancování ztráty protialkoholní záchytné stanice                                                   | specifický | ne | jednoletá | 1 500 595  |
| Koordinace protidrogové politiky Pardubického kraje                                                 | Vzdělávání, monitoring                                                                                 | specifický | ne | jednoletá | 100 000    |
| <b>Celkem</b>                                                                                       |                                                                                                        |            |    |           | 12 978 595 |

Tabulka 3-2: Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2022

*Zde uveďte za jednotlivé obce souhrnnou výši spolufinancování politiky v oblasti závislostí.*

| Obec                             | Popis<br>(typ podporované aktivity) | Výše výdajů (v Kč) na politiku v oblasti závislostí |
|----------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Magistrát města Pardubice</b> | Protidrogová politika               | 1 204 700                                           |
| <b>Svitavy</b>                   | Protidrogová politika               | 100 000                                             |
| <b>Litomyšl</b>                  | Protidrogová politika               | 10 000                                              |
| <b>Polička</b>                   | Protidrogová politika               | 34 900                                              |
| <b>Ústí nad Orlicí</b>           | Protidrogová politika               | 50 000                                              |
| <b>Lanškroun</b>                 | Protidrogová politika               | 60 000                                              |
| <b>Česká Třebová</b>             | Protidrogová politika               | 25 000                                              |
| <b>Letohrad</b>                  | Protidrogová politika               | 20 000                                              |
| <b>Moravská Třebová</b>          | Protidrogová politika               | 10 000                                              |



|                    |                              |                  |
|--------------------|------------------------------|------------------|
| <b>Přelouč</b>     | Protidrogová politika        | 15 000           |
| <b>Chrudim</b>     | Protidrogová politika        | 75 000           |
| <b>Žamberk</b>     | Protidrogová politika        | 35 000           |
| <b>Vysoké Mýto</b> | Protidrogová politika        | 40 000           |
| <b>Králíky</b>     | Protidrogová politika        | 20 000           |
| <b>Chvaletice</b>  | Protidrogová politika        | 15 000           |
| <b>Chocen</b>      | Protidrogová politika        | 15 000           |
| <b>Hlinsko</b>     | Protidrogová politika        | 10 000           |
| <b>Celkem</b>      | <b>Protidrogová politika</b> | <b>1 739 600</b> |

Tabulka 3-3: Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu (v Kč)

Přestože pojmenování kategorií služeb v této tabulce je víc obecné pořád jde o adiktologické služby. K vyplnění tabulky použijte soubor v MS Excel. Při vyplňování je nutné dodržovat předepsanou strukturu. Vyplněný soubor v MS Excel zašlete spolu s Výroční zprávou krajů za r. 2022 sekretariátu Rady.

| Typ služeb                                                               | 2021             |                  |                  | 2022             |                  |                  |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
|                                                                          | rozpočty         |                  | MPSV             | rozpočty         |                  | MPSV             |
|                                                                          | krajů            | obcí             | 313              | krajů            | obcí             | 313              |
| <b>Primární prevence*</b>                                                | <b>2 650 000</b> | <b>1 829 312</b> | <b>0</b>         | <b>3 000 000</b> | <b>1 473 736</b> | <b>0</b>         |
| Primárně-preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními | 0                | 1 593 312        | 0                | 2 300 000        | 447 597          | 0                |
| Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty                | 2 300 000        | 236 000          | 0                | 600 000          | 1 026 139        | 0                |
| Jiné a nezařazené preventivní programy                                   | 350 000          | 0                | 0                | 100 000          | 0                | 0                |
| <b>Harm reduction</b>                                                    | <b>513 000</b>   | <b>1 383 500</b> | <b>4 073 000</b> | <b>488 000</b>   | <b>1 313 500</b> | <b>4 646 000</b> |
| Terénní programy                                                         | 205 000          | 743 500          | 2 472 000        | 192 000          | 563 500          | 2 945 000        |
| Kontaktní centra                                                         | 308 000          | 640 000          | 1 601 000        | 296 000          | 675 000          | 1 701 000        |
| Sloučené programy kontaktních center a terénních programů                | 0                | 0                | 0                | 0                | 75 000           | 0                |
| Jiné a nezařazené harm reduction programy                                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| <b>Ambulantní služby</b>                                                 | <b>273 500</b>   | <b>308 200</b>   | <b>1 803 000</b> | <b>236 000</b>   | <b>269 200</b>   | <b>1 933 000</b> |
| Ambulantní služby zdravotní                                              | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| Ambulantní služby sociální                                               | 273 500          | 308 200          | 1 803 000        | 236 000          | 269 200          | 1 933 000        |
| Jiné a nezařazené ambulantní služby                                      | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| <b>Preventivní a léčebné služby ve vězení</b>                            | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| <b>Rezidenční služby</b>                                                 | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| Lůžkové zdravotní služby                                                 | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| Terapeutické komunity                                                    | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| Jiné a nezařazené rezidenční služby**                                    | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| <b>Služby následná péče</b>                                              | <b>50 000</b>    | <b>47 000</b>    | <b>846 000</b>   | <b>65 000</b>    | <b>47 000</b>    | <b>1 010 000</b> |
| Následná péče ambulantní                                                 | 50 000           | 47 000           | 846 000          | 65 000           | 47 000           | 1 010 000        |
| Následná péče pobytová                                                   | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| Jiné a nezařazené služby následné péče                                   | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| <b>Sociální podniky</b>                                                  | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| <b>Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob</b>                   | <b>1 075 551</b> | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>1 500 595</b> | <b>38 500</b>    | <b>0</b>         |

| Typ služeb                   | 2021             |                 |                  | 2022             |                  |                  |
|------------------------------|------------------|-----------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
|                              | rozpočty         |                 | MPSV             | rozpočty         |                  | MPSV             |
|                              | krajů            | obcí            | 313              | krajů            | obcí             | 313              |
| Prevence drogové kriminality | 0                | 0               | 0                | 0                | 0                | 0                |
| Koordinace/výzkum/informace  | 100 000          | 0               | 0                | 100 000          | 0                | 0                |
| Jiné nezařazené***           | 0                | 0               | 0                | 0                | 0                | 0                |
| <b>CELKEM</b>                | <b>4 662 051</b> | <b>3568 012</b> | <b>6 722 000</b> | <b>5 389 595</b> | <b>3 141 936</b> | <b>7 589 000</b> |

\* Výdaje na nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se do výdajů na politiku v oblasti závislostí nezapočítávají.

\*\* dle zákona 108/2006 Sb.

\*\*\* Specifikujte

Včetně domovů se zvláštním režimem určených primárně osobám s diag.závislosti, příp. jiné zařízení pro chronickou (paliativní) péči osob s diag. Závislostí

### 3.4 Další důležité informace / změny ve financování proběhlé v r. 2022, včetně případného zohlednění krize na Ukrajině

V roce 2022 nenastaly žádné změny ve financování.

## 4 Adiktologické služby

### 4.1 Uveďte, zda je definována síť adiktologických služeb ve vašem kraji:

#### Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na roky 2022 – 2024

Období platnosti: 2022 – 2024

Webové stránky ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/akcni-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pk>

#### Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje 2022 -2024

Období platnosti: 2022 – 2024

Webové stránky dokumentu ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pk>

#### Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020 - 2028

Období platnosti: 2020 – 2028

Webové stránky ke stažení:

<https://www.pardubickykraj.cz/protidrogova-politika/107713/strategie-preventivnich-aktivit-a-snizovani-skod>

## 4.2 Popis situace podle jednotlivých typů (standardů) služeb

Tabulka 4-1: Programy primární prevence realizované v r. 2022 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

| Název projektu / programu                                                        | Realizátor                                                  | Typ služby * | Cílová skupina                                                                                             | Charakteristika aktivit | Počet akcí/osob                           | Certifikace (ano/ne) |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------------------------|----------------------|
| Cesty z cesty                                                                    | Krajské centrum primární prevence Pk                        | VP           | Žáci ZŠ, SŠ                                                                                                | Uvedeno pod tabulkou    | 332/6141                                  | Ano                  |
| Před tabulí, za tabulí                                                           | Krajské centrum primární prevence Pk                        | SP           | Žáci ZŠ, SŠ                                                                                                | Uvedeno pod tabulkou    | 157/3190                                  | Ano                  |
| Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování (Program VDPP) | Centrum primární prevence Pardubického kraje SEMIRAMIS z.ú. | VP           | Žáci 1. a 2. stupeň ZŠ, žáci nižších stupňů víceletých gymnázií. Třídní učitelé. Školní metodici prevence. | Uvedeno pod tabulkou    | 331/7160 (z toho 6938 žáků, 222 pedagogů) | Ano                  |
| Zvol si život                                                                    | ACET ČR, z.s.                                               | VP           | Žáci ZŠ + DD                                                                                               | Uvedeno pod tabulkou    | 136/4298                                  | Ano                  |
| Prevence kuřáctví a nikotinismu                                                  | Krajská hygienická stanice Pardubického kraje               | V            | Žáci ZŠ, studenti SŠ                                                                                       | Přednáška a beseda      | 24/574                                    | Ne                   |

\* VP – všeobecná prevence, SP – selektivní prevence, IP – indikovaná prevence

### Krajské centrum primární prevence Pardubického kraje

Krajské centrum primární prevence Pardubického kraje je součástí PPP a SPC Ústí nad Orlicí.

Charakteristika programů primární prevence:

Cílovou skupinou programů primární prevence jsou děti a mládež – žáci. Tedy žáci mateřských škol (program Tajuplný ostrov) a žáci 1. – 9. ročníků základních škol, základních škol speciálních, gymnázií (prima – oktáva), dále žáci středních škol, středních odborných učilišť, odborných učilišť a praktických škol.

Cílová skupina je charakterizována jako třídní kolektiv příp. jiná skupina o maximálně 30 účastnících.

Sekundární cílovou skupinu tvoří pedagogové, školní metodici prevence, výchovní poradci, školní psychologové a školní speciální pedagogové, další pedagogičtí pracovníci, rodiče, příp. zákonní zástupci žáků.

Realizátory programu primární prevence je obvykle dvojice lektorů. Doba trvání programů všeobecné primární prevence Cesty z cesty je zpravidla 135 minut (3 vyučovací hodiny). Programy selektivní primární prevence Před tabulí, za tabulí jsou realizovány s časovou dotací 90 minut (2 vyučovací hodiny).

Programy primární prevence, které Krajské centrum primární prevence nabízí, jsou rozděleny do dvou základních kategorií:

**a) všeobecná primární prevence – Dlouhodobý program Cesty z cesty s nabídkou programů pro jednotlivé ročníky:**

Začátek – adaptační program – pro nově vzniklé třídní kolektivy

Tajuplný ostrov – 1., 2. ročník\* – prevence vzniku rizikového chování v oblasti návykových látek (kouření, alkohol)

Stonožka – 1. – 4. ročník\* – cílem programu je posílení zdravých vrstevnických vztahů a předcházení vzniku šikany a agrese

Můžeš, nemusíš – 3. ročník\* – prevence kouření

Líbí, nelíbí – 4. ročník\* – prevence sexuálního zneužívání

Bolí, nebolí – 5. ročník\* – program zaměřený na informovanost žáků o rizicích agresivního chování a šikany

Krok za krokem – 5., 6., 7. ročník\* – prevence rizikového chování v třídním kolektivu (agrese, šikana), posílení tolerance mezi žáky

Kybersvět – 6. ročník\* – prevence kybershikany, netolismu

Co tam? – 6. ročník\* – prevence záškoláctví

Ne návykovým látkám – 7. ročník\* – prevence závislostního chování (alkoholové, nealkoholové látky)

Zrcadlo – 7. ročník\* – prevence poruch příjmu potravy

Do dna? – 7., 8. ročník\* – prevence rizikového chování spojeného s užíváním alkoholu

Romeo, Julie...partnerství – stěžejním tématem programu je partnerství a vztahy (8., 9. ročník)

Romeo, Julie...sex – hlavním tématem programu je bezpečný sex, antikoncepce (8., 9. ročník)

(\*Uvedené ročníky jsou doporučené. Po domluvě lze programy realizovat i v jiných ročnících.)

**b) selektivní primární prevence – Před tabulí, za tabulí**

Program selektivní primární prevence Před tabulí, za tabulí je určen pro kolektivy základních i středních škol. Prostřednictvím realizace programu selektivní primární prevence je možné s kolektivem pracovat na zlepšení vztahů mezi žáky, nastavení spolupráce a tolerance. Cílem je bezpečné klima v třídním kolektivu. Program je realizován formou dvou až pěti setkání s třídním kolektivem. Jednotlivé programy na sebe

navazují. Počet setkání určují odborní pracovníci PPP na základě objednávky školy a aktuální situace v třídním kolektivu. Dále jsou součástí práce konzultace s pedagogy, případně práce s celým učitelským sborem, náslechy lektorů ve výuce či aktivní účast na schůzkách se zákonnými zástupci ve škole. Součástí práce se třídou může být i realizace sociometrického šetření.

### **Primární prevence Krajské centrum primární prevence Pardubického kraje v roce 2022:**

Oproti zkušenostem z předcházejících let byl v roce 2022 zaznamenán vyšší počet projevů rizikového chování v podobě agrese žáků, přičemž souběžně je možné potvrdit, že se snižuje věk žáků s agresivními projevy. Dalším jevem, který se objevoval častěji, je nižší motivace žáků ke školní práci. Z dotazů pedagogů a situací, které ve školách řešili a konzultovali s pracovníky KCPP, byla problematika užívání nikotinových sáčků a kratomu. V neposlední řadě je třeba též zmínit častěji se vyskytující otázky žáků ohledně sexuální orientace.

Pozornost a intervence ze strany KCPP byla věnována též pedagogickým pracovníkům, ať již v podobě nabídky akreditovaného vzdělávání v tématech rizikového chování či možnosti zúčastnit se konference (<https://www.klickevzdelani.cz/Management-skol/Sborovna/Negativni-socialni-jevy-ve-skole/category/negativni-socialni-jevy-ve-skole/odborna-konference-primarni-prevence-rizikoveho-chovani>).

Pokračovala též zavedená on-line setkání výchovných poradců a školních metodiků prevence a dále již tradiční dvoudenní výjezdní setkání. Pro výměnu informací a příkladů dobré praxe byla zřízena „elektronická nástěnka“, kde pedagogové sdílejí odkazy či zkušenosti pro ostatní pedagogické pracovníky.

Pro rok 2022 byl z dotačního titulu MŠMT podpořen projekt Podpora primární prevence v Pardubickém kraji II, jehož cílovou skupinou byli pedagogové Pk a pracovníci PPP Ústí nad Orlicí a PPP Pardubice.

Podpořen byl též projekt Cesty z cesty V., též v dotačním titulu MŠMT. Hlavní náplní programu byla realizace programů selektivní primární prevence v ZŠ a SŠ, kdy součástí byla také intervence pro pedagogy daných kolektivů a škol.

### **Centrum primární prevence Pardubického kraje SEMIRAMIS z.ú.**

Program všeobecné dlouhodobé primární prevence (Program VDPP) je zaměřen na prevenci rizikového chování, na práci s kolektivem a budování pozitivních mezilidských vztahů – zdravá interakce ve skupině, zdravé sebepojetí, schopnost tolerovat odlišnosti, umění spolupráce a komunikace s ostatními. V průběhu celého programu je kladen důraz na posílení životních hodnot a postojů vedoucích ke zdravému životnímu stylu („bio-psycho-sociální pohoda“). Obsahem jsou témata týkající se různých forem rizikového chování jako např. intolerance, rasismus, agresivita, rizikové sexuální chování, závislostní chování, šikana, rizikové trávení volného času. V rámci programu lektor nebo lektorský pár pracuje s jednou školní třídou ZŠ, včetně třídního učitele v rozsahu minimálně 6 vyučovacích hodin v rámci školního roku. S jednou školní třídou probíhá spolupráce 4-6 let.

Centrum primární prevence Pardubického kraje, poskytuje dlouhodobé preventivní programy:

Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování – zaměřený na problematiku závislostního chování.

Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování – zaměřený na vztahy v kolektivu, zdravý životní styl a prevenci šikany.

Centrum intervenčních programů poskytuje na území Pardubického kraje:

Program selektivní primární prevence – intervenční léčebný program pro třídní kolektiv.

Výraznou změnou v loňském roce je realizace intervenčního programu pro kolektivy tříd ve vztahově náročné situaci. Tento program selektivní prevence byl spuštěn na základě trvalé poptávky ze škol, pilotní ověřování programu bylo spuštěno na podzim 2021 a od roku 2022 začal být realizován v kapacitě 2 třídy/měsíc. Od podzimu 2022 je skokový nárůst poptávky – školy se s žádostí o program obrací zpravidla buď po proběhlé šikaně v kolektivu, nebo z důvodu špatných vztahů mezi žáky, nedodržování pravidel, respektu.

Poznatky z praxe v rámci realizace primární prevence ve školách:

Stejně jako v předchozích letech se často v rámci diskusí během Programů dlouhodobé primární prevence na základních školách setkáváme s řešením situací, které souvisí s nadměrným a rizikovým pohybem dětí na sociálních sítích. Do popředí zájmu dětí se dostávají tzv. výzvy (např. aktuální Blackout Challenge, výzvy spojené s ledem a délkou ponoření, focení na nebezpečných místech apod.). Obvyklé a rizikové je také pro děti natáčení na mobilní telefony a následné sdílení videí skrze sociální sítě (TikTok, Youtube, Instagram apod.) bez souhlasu aktérů na videu. Stejně jako zneužívání získaného obrazového materiálů – fotky vyučujících, spolužáků, zesměšňující videa. Nejčastějším přesahem nadužívání nebo rizikového pohybu na soc. sítích do školního prostředí jsou konflikty mezi spolužáky, které probíhají zpravidla na všech úrovních (osobně i on-line). V uplynulém roce jsme se setkali s množstvím případů řešené šikany, jejíž součástí bylo napadání a vyloučení oběti také z on-line života třídy.

Dvousečnou zbraní je v této situaci přístup části pedagogů na 1. stupni, a to zakládání skupinových chatů pro svoji třídu. Tyto prostory primárně slouží k zadávání úkolů a informování dětí a jejich rodičů, zároveň se opakují situace, kdy na stejné platformě paralelně, ale skrytě běžela jiná skupina, vytvořená jedním z dětí, kde docházelo k ostrakizaci spolužáků.

V rámci realizace primární prevence vnímáme, že se situace liší s ohledem na nastavení školního řádu a jeho uplatňování v praxi.

U dětí a dospívajících, především potom na 2. stupni základních škol stále vnímáme nárůst sebepoškození a negativního sebepojetí obecně. V loňském roce jsme opět zaznamenali vyšší poptávku škol po tomto tématu a zároveň také ve třídách, kde již primární prevenci realizujeme, se častěji otevíraly diskuze na toto téma. Zpravidla se jednalo o situaci kamarádky/kamaráda a cílem dotazu bylo zjistit, jak jí dotyčný může pomoci. V rámci rozhovoru s pedagogy se častěji setkáváme s tématem přiměřenosti nároků na žáky a poklesu stresové odolnosti žáků obecně.

Informace o primárně preventivních programech v oblasti hazardního hraní:

Součástí Programu všeobecné dlouhodobé prevence, realizovaném v Pardubickém kraji jsou 2 setkání zaměřená na on-line svět, jejichž součástí může být (pokud to odpovídá potřebám třídy) hazardní hraní.

Zároveň se při práci na 1. a 2. stupních základních škol setkáváme se zneužíváním hazardních her spíše okrajově. Reálně vnímáme, že děti o přestávce tráví čas na mobilním telefonu, v rámci diskuzí sdílejí, že spolu tráví čas mimo školu i on-line hrami. Zároveň pro žáky a často ani pro pedagogy to není téma, na které by potřebovali reagovat. Větším tématem pro obě skupiny jsou sociální sítě a jejich odraz v životě žáka a školy. Děti jsou velmi technicky zdatné ve využívání sociálních sítí a obecně v pohybu na internetu. Tímto chováním se dostávají velmi blízko k jednoduchým způsobům věcných výher v rámci různých internetových soutěží. Většinou se však setkáváme spíše s kyberšikanou nebo rizikovým pohybem na sociálních sítích než s hazardním hraním.

#### **ACET ČR, z.s.**

Klíčovým prvkem sdružení ACET ČR, z.s. je přímá práce s žáky na školách, jde o výchovně vzdělávací interaktivní programy. Cílem aktivit je dosažení snížení rizikového chování žáků pomocí primární prevence. Tuto činnost dotváří a upevňují i aktivity a pomůcky jako tištěné materiály, konzultace a spolupráce s metodikou prevence, neformální setkání s žáky mimo půdu školy, navazující na dané téma. Realizované programy umožňují žákům snadnější rozpoznání rizik, pojmenování a hledání východiska ze situace. Jedná se o zlepšení situace v prevenci sociálně negativních jevů na školách, spojení zkušeností a sil s ostatními subjekty zabývající se prevencí, budování společné sítě jako záchytných bodů pro eliminaci rizik.

Dalším cílem programů je zaměření se na změnu smýšlení a chování mladých lidí, spoluprací zapojit do programu prevence více subjektů a vytvořit kvalitní a srozumitelné materiály pro podporu metodiků prevence na školách a pro žáky a studenty.

Preventivní programy jsou určeny pro žáky II. stupně a 1. ročníku středních škol.

Certifikovaný program 02/17/1/CE je blok přednášek s názvem "Zvol si život", který v sobě zahrnuje tato témata: Bolest – nemoc jménem šikana, Etická výchova a třídní kolektiv, Finanční gramotnost, Holokaust a předsudky, Hrdinství 2.0, Jak se nenechat podvést, Kult krásného těla, Moderní je nekouřit, Netolismus, Poruchy příjmu potravy, Přátelství a láska, Sex, AIDS a vztahy, Skrytá nebezpečí internetu 1, Skrytá nebezpečí internetu 2, Světová náboženství a sekty, Závislosti. Programy jsou realizovány v souladu s objednávkou škol.

Tabulka 4-2: Služby v oblasti minimalizace rizik poskytované v r. 2022 (včetně programů snižování rizik na tanečních akcích, v klubech a prostředí noční zábavy)

| Název projektu/<br>programu | Realizátor   | Typ služby*                   | Cílová skupina            | Počet osob, kt. služby využily /z toho UD | Počet kliento-setkání <sup>6</sup><br>(dříve kontakt) | Počet výměn <sup>7</sup> | Počet vydaných inj. stř. | Územní působnost, spádovost | Certifikace<br>(ano/ne) |
|-----------------------------|--------------|-------------------------------|---------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------------|
| K – centrum                 | Lexus, z. ú. | Kontaktní a poradenské služby | Pravidelní uživatelé drog | 275                                       | 3349                                                  | 1600                     | 61 034                   | Pardubicko                  | Ano                     |
| Centrum terénních programů  | Lexus, z.ú.  | Terénní programy              | Pravidelní uživatelé drog | 235                                       | 1752                                                  | 809                      | 106 053                  | Pardubický kraj             | Ano                     |

\* TP – terénní programy, KPS – kontaktní centra, KPS a TP – sloučené programy

<sup>6</sup> Kliento-setkání: počet setkání krát počet osob na setkání (dříve kontakt).

<sup>7</sup> Výměna: Kontakt, při kterém dochází k výměně (příp. jen odevzdání či výdeji) jedné nebo více injekčních jehel. Ve formulářích závěrečných zpráv jde o údaj distribuce harm reduction materiálu.



Tabulka 4-3: Služby v oblasti ambulantní léčby v r. 2022

Pozn.: Uvádějte poskytovatele NNO, ale pokud možno i AT ordinace či ordinace lékařů, kteří prokazatelně pracují s cílovou skupinou

| Název projektu/progr<br>amu                                                                                | Realizátor                         | Typ<br>služby*       | Cílová<br>skupina                                                              | Kapacita <sup>8</sup>                                                       | Počet osob,<br>kt. služby<br>zař. využily | Počet nově<br>evid.<br>žádostí o<br>léčbu | Územní<br>působnost,<br>spádovost                                   | Certifikace<br>(ano/ne)                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Adiktologické<br>centrum<br>poradenství a<br>terapie                                                       | Lexus, z. ú                        | Ambulan<br>tní léčba | Osoby<br>ohrožené<br>závislostí<br>nebo<br>závislé na<br>návykových<br>látkách | Denní<br>kapacita 12<br>klientů AC<br>Pardubice,<br>5 klientů<br>AC Svitavy | 327                                       | 76                                        | Pardubický<br>kraj                                                  | Ano                                                              |
| AT ambulance                                                                                               | Krajská<br>nemocnice<br>Pardubice  | Ambulan<br>tní léčba | Problémoví<br>uživatelé<br>drog,<br>alkoholu                                   | 1                                                                           | 237                                       | 48                                        | Pardubicko                                                          | Ne                                                               |
| AT ambulance                                                                                               | Nemocnic<br>e Svitavy              | Ambulan<br>tní léčba | Uživatelé<br>alkoholu,<br>drog                                                 | 1                                                                           | 188                                       | 55                                        | Svitavsko                                                           | Ne                                                               |
| Centrum pro<br>závislé na<br>tabáku<br>Nemocnice Pk,<br>a.s. Pardubická<br>nemocnice Plicní<br>oddělení ** | Pardubická<br>nemocnice            | Ambulan<br>tní léčba | Osoby<br>závislé na<br>nikotinu                                                | Cca 100<br>nových<br>klientů<br>ročně                                       | 210 návštěv<br>/ rok                      | 48                                        | Pardubický<br>kraj<br>(převážně<br>okresy<br>Pardubice,<br>Chrudim) | Odborná<br>způsobilost<br>v rámci<br>zdravotnické<br>ho zařízení |
| Psychiatrická<br>léčebna<br>Albertinum<br>Žamberk –<br>ambulance                                           | Albertinu<br>m<br>Žamberk<br>JARDA | Ambulan<br>tní léčba | Uživatelé<br>alkoholu,<br>drog                                                 | 1 pacient                                                                   | Údaje se<br>nepodařilo<br>zjistit         | -                                         | Pardubický<br>kraj,<br>Královhrade<br>cký kraj                      | Ne                                                               |
| Psychiatrie<br>Buryšková s.r.o.                                                                            | MUDr.<br>Lucie<br>Buryšková        | Ambulan<br>tní léčba | Uživatelé<br>alkoholu,<br>drog                                                 | 1 pacient                                                                   | -                                         | -                                         | Pardubice                                                           | Ne                                                               |
| Psychologická<br>ambulance<br>Chrudim                                                                      | MUDr.<br>Helena<br>Novotná         | Ambulan<br>tní léčba | Uživatelé<br>alkoholu,<br>drog                                                 | 1 pacient                                                                   | -                                         | -                                         | Chrudimsko                                                          | Ne                                                               |
| PASMED s.r.o.                                                                                              | MUDr.<br>Páslerová<br>Milena       | Ambulan<br>tní léčba | Uživatelé<br>alkoholu,<br>drog                                                 | 1 pacient                                                                   | -                                         | -                                         | Žamberk                                                             | Ne                                                               |
| Psychiatrická<br>ambulance<br>Lanškroun, Ústí<br>nad Orlicí                                                | MUDr.<br>Severová<br>Renata        | Ambulan<br>tní léčba | Uživatelé<br>alkoholu,<br>drog                                                 | 1 pacient                                                                   | -                                         | -                                         | Lanškroun,<br>Ústí nad<br>Orlicí                                    | Ne                                                               |

<sup>8</sup> Kapacita: Uvádí se u dlouhodobých strukturovaných ambulantních (stacionárních) programů. Kapacita znamená počet míst v zařízení nebo míst ve strukturovaném programu.

\* AL – ambulantní léčba, SL – substituční léčba, SP – stacionární program

\*\* Společnost pro léčbu závislostí na tabáku realizuje ve spolupráci s Pardubickou nemocnicí poradenství v Centru pro závislé na tabáku. Poradenské pracoviště v Pardubické nemocnici je součástí sítě center pro závislé na tabáku ([www.slzt.cz](http://www.slzt.cz)). Intervence probíhá individuálně nebo v malé skupině do 4-5 osob. Doba intervence je vždy individuální a trvá většinou 1,5 – 2,5 hodiny.<sup>9</sup>

Ambulantní centrum ve svých programech odborné sociální poradenství a služba následné péče poskytuje odborné služby uživatelům drog, alkoholu a gamblerům. Služby jsou poskytovány také specifickým cílovým skupinám, jako jsou například mladí uživatelé ve fázi experimentu, těhotné a matky uživatelky, nebo osoby s procesní závislostí. Nabízené služby napomáhají klientům ke zlepšení kvality jejich života. Dále jsou poskytovány odborné služby osobám blízkým uživatelům, především jejich partnerům a rodičům. Základním cílem je dosažení abstinence a stabilizace života klienta a jeho blízkých ve všech oblastech života (bydlení, práce, sociální vztahy apod.)

K pracovišti v Pardubicích náleží detašované středisko ve Svitavách, které vzniklo na základě požadavků města, které poskytuje prostory a přispívá na provoz zařízení. Zprávy o realizaci a naplňování cílů jsou poskytovány pověřeným zástupcům města Svitavy. Cílem projektu je poskytovat odborné služby uživatelům drog, alkoholu a gamblerům. Tyto služby napomohou klientům ke zlepšení kvality jejich života. Neméně důležitým cílem je poskytovat odborné služby osobám blízkým uživatelům, především jejich partnerům a rodičům. Základním cílem je dosažení abstinence a stabilizace života klienta a jeho blízkých ve všech oblastech života (bydlení, práce, sociální vztahy apod.).

Program Ambulantního centra je ve městě Pardubice realizován již 16 let. Za tu dobu se zapsal do povědomí klientů dané cílové skupiny, laické a odborné veřejnosti, stal se stabilním programem v oblasti adiktologických a sociálních služeb. Ambulantní centrum poskytuje spektrum poradenských a léčebných služeb cílové skupině uživatelů drog, alkoholu a jejich blízkým. Služby jsou bezplatné a rychle přístupné. Ambulantní centrum Pardubice a Svitavy poskytuje standardní služby, které jsou příznivě hodnoceny jak klienty, tak odbornou veřejností. Zaznamenáváme nárůst počtu klientů, kteří zůstávají v dlouhodobé péči a kterým se daří abstinovat a úbytek jednorázových kontaktů a předčasných ukončení léčby. Více spolupracujeme s uživateli alkoholu a gamblery.

Typického klienta lze charakterizovat jako občana střední třídy, který je zaměstnaný, má vlastní bydlení, má děti a vlastní rodinu, která je ovšem ohrožená rozpadem vztahu. Dluhová problematika pro klienta není primární záležitostí, pokud jde o užívání NL (většinou alkohol nebo Pervitin), konzumace je intenzivní.

Přibližně 2/3 klientů spadá do kategorie osob s duální diagnózou. Velká část klientů vykazuje známky úzkostných stavů.

1/3 klientů je zároveň v péči svého psychiatra, tzn., že mají stanovenou psychiatrickou diagnózu a užívají medikaci.

20% klientů má poruchy osobnosti (hraniční porucha, emočně nestabilní, narcistní nerovnováha, Histriónská porucha osobnosti).

---

<sup>9</sup> <https://slzt.cz/centra-pro-zavisle-na-tabaku>

30% klientů má endogenní deprese.

10% klientů má diagnostikováno ADHD.

5% klientů má diagnostikovanou bipolární poruchu osobnosti.

2% klientů má diagnostikovanou schizofrenii, OCD.

2% klientů trpí poruchou příjmu potravy.

V roce 2022 nevyužila službu žádná osoba, která by nespadala do cílové skupiny stanovené veřejným závazkem, a zároveň se na službu neobrátil nikdo, kdo by byl odmítnut z důvodu, že nespadá do cílové skupiny.

Tabulka 4-4: Služby v oblasti rezidenční léčby v r. 2022

Pozn.: Neslučujte oddělení detoxifikace a pobytová oddělení, **uved'te VŠECHNA pobytová zařízení v kraji, která s cílovou skupinou pracují.**

| Název projektu/progr<br>amu   | Realizátor                                            | Typ<br>služby*                                      | Cílová<br>skupina              | Kapacita <sup>10</sup>            | Počet osob,<br>kt. služby<br>zař. využily | Počet nově<br>evid.<br>žádostí o<br>léčbu | Územní<br>působnost,<br>spádovost | Certifikace<br>(ano/ne) |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------|
| Psychiatrie<br>následná lůžka | Albertinum,<br>odborný<br>léčebný<br>ústav<br>Žamberk | Lůžkové<br>zdravotní<br>služby                      | Uživatelé<br>drog,<br>alkoholu | Údaje se<br>nepodařilo<br>zjistit | -                                         | -                                         | -                                 | Ne                      |
| Psychiatrie                   | Pardubická<br>nemocnice                               | Lůžkové<br>zdravotní<br>služby                      | Léčba<br>závislostí            | 50/15**<br>závislost              | 121                                       | 60                                        | Pardubický<br>kraj                | Ne                      |
| Psychiatrie                   | Svitavská<br>nemocnice                                | Lůžkové<br>zdravotní<br>služby,<br>detoxifika<br>ce | Léčba<br>závislostí            | 55/15**                           | 160                                       | 75                                        | Pardubický<br>kraj                | Ne                      |

\*DXT – detoxifikace, LZS – lůžkové zdravotní služby (KSLP–krátkodobá a střednědobá lůžková péče), RPTK – terapeutické komunity, DSZR – domovy se zvláštním režimem, - jiné

\*\* průměrný počet lůžek, počet lůžek na závislost není pevně stanoven

V Pardubickém kraji není žádná rezidenční služba, která by byla primárně orientovaná na léčbu závislostního chování. Psychiatrická oddělení jsou v Pardubické, Svitavské nemocnici a Odborném léčebném ústavu Žamberk. Tato oddělení jsou určena pro léčbu zejména jiných psychiatrických diagnóz.

V Pardubickém kraji jsou dostupné služby domova se zvláštním režimem:

„Domov Na cestě“, Tyršova 389, 539 73 Skuteč

<sup>10</sup> Kapacita – týká se pobytových služeb. Kapacita znamená počet ubytovacích míst v zařízení.

Domov u Kostelíčka, Štrossova 357, 530 03 Pardubice

Sanatorium Topas, s.r.o., Husova 771, 534 01 Holice

Sanatorium Topas, s.r.o., ul. Československých pionýrů 197, 538 07 Seč

Domov seniorů Seč s.r.o., Seč 526, 538 07 Seč

tyto poskytují péči dlouhodobě duševně nemocným z okruhu F2 (psychóza schizofrenního okruhu) a F3 (afektivní psychóza), starším 18 let, kteří potřebují ubytování a dlouhodobou péči. Primární cílovou skupinou nejsou uživatelé návykových látek nebo alkoholu.)

Tabulka 4-5: Služby v oblasti následné péče v r. 2022

| Název projektu/ programu                      | Realizátor  | Typ služby*                           | Cílová skupina                                               | Kapacita <sup>4</sup>                                | Počet osob, kt. služby zař. využily | Počet nově evid. žádostí o léčbu | Územní působnost, spádovost | Certifikace (ano/ne) |
|-----------------------------------------------|-------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------|----------------------|
| Centrum adiktologického poradenství a terapie | Laxus, z.ú. | Ambulantní – následná péče ambulantní | Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách | Denní kapacita 5 klientů, okamžitá kapacita 1 klient | 70                                  | 24                               | Pardubický kraj             | Ano                  |

\*ambulantní – následná péče ambulantní, pobytová – následná péče pobytová

Tabulka 4-6: Ostatní specializované programy v r. 2022 (služby ve vězení, sociální podniky, záchytné stanice apod.)

| Název projektu/progr amu                             | Realizátor                   | Typ služby*                    | Cílová skupina         | Kapacita <sup>11</sup> | Počet osob, kt. služby zař. využily              | Počet nově evid. žádostí o léčbu | Územní působnost, spádovost | Certifikace (ano/ne) |
|------------------------------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------|------------------------|--------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------|----------------------|
| Protialkoholní záchytná stanice                      | Nemocnice Pardubického kraje | Záchytná stanice               | Intoxiková ní          | 11                     | 1184 (1133 alkohol, 51 jiná psychoaktivní látka) | -                                | Pardubický kraj             | Ne                   |
| Centrum poradenských služeb pro obviněné a odsouzené | Laxus, z.ú.                  | Adiktologické služby ve vězení | Osoby ve výkonu trestu | -                      | 21                                               | 7                                | Věznice Pardubice           | Ano                  |

\* služby ve vězení, sociální podniky, záchytné stanice apod.

#### 4.3 Uveďte i případné dopady krize na Ukrajině na oblast poskytování služeb

<sup>11</sup> Kapacita – týká se pobytových služeb. Kapacita znamená počet ubytovacích míst v zařízení.

V roce 2022 provoz Adiktologického centra poradenství a terapie i provoz terénních programů nezaznamenal žádné výrazné dopady krize na Ukrajině, která by se do oblasti poskytování služeb odrazila. Služby byly poskytovány ve standardním režimu.

V roce 2022 bylo v kontaktu se službou 7 klientů cizinců (5 Ukrajinců, 1Rus, 1Ind).

## 5 Různé – další údaje

| Název                                                    | Typ služby                  | Adresa                                        | Kontaktní osoba        | Telefon                                                                                                                                       | e-mail                                                                           | webové stránky                                                                                                                                                                                | Změna údajů oproti Mapě pomoci |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| K-centrum Pardubice                                      | Kontaktní poradenská služba | Češkova<br>čp. 2701,<br>530 02<br>Pardubice   | -                      | 734 316 539                                                                                                                                   | <a href="mailto:kpc.pardubice@laxus.cz">kpc.pardubice@laxus.cz</a>               | <a href="http://www.laxus.cz">www.laxus.cz</a>                                                                                                                                                | ano                            |
| Centrum terénních programů Pardubického kraje            | Terénní program             | Jana Palacha<br>324, 530 02<br>Pardubice      |                        | Terénní telefon pro okresy:<br>Ústí nad Orlicí<br>774 626 301<br>Svitavy<br>774 626 302<br>Chrudim<br>608 626 303<br>Pardubice<br>608 626 303 | <a href="mailto:teren.pardubice@laxus.cz">teren.pardubice@laxus.cz</a>           | <a href="http://www.laxus.cz">www.laxus.cz</a>                                                                                                                                                | ne                             |
| Adiktologické centrum poradenství a terapie Pardubice    | Ambulantní program          | Jana Palacha<br>1552, 530 02<br>Pardubice     | Mgr. Kateřina Kábelová | Pardubice<br>734 316 540                                                                                                                      | <a href="mailto:adicentrum.pardubice@laxus.cz">adicentrum.pardubice@laxus.cz</a> | <a href="http://www.laxus.cz">www.laxus.cz</a>                                                                                                                                                | ano                            |
| Adiktologické centrum poradenství a terapie Svitavy      | Ambulantní program          | Wolkerova<br>alej 92/18,<br>568 02<br>Svitavy |                        | Svitavy<br>734 319 994                                                                                                                        | <a href="mailto:adicentrum.svitavy@laxus.cz">adicentrum.svitavy@laxus.cz</a>     | <a href="http://www.laxus.cz">www.laxus.cz</a>                                                                                                                                                | ano                            |
| AT ambulance Pardubické nemocnice, psychiatrická klinika |                             | Kyjevská<br>44, 532 03<br>Pardubice           |                        | 466 016 621                                                                                                                                   |                                                                                  | <a href="https://pardubice.nempk.cz/kliniky-a-pracoviste/psychiatrie/ambulantni-cast#section=445">https://pardubice.nempk.cz/kliniky-a-pracoviste/psychiatrie/ambulantni-cast#section=445</a> | ne                             |

|                                                                                                                                    |  |                                                                              |  |                            |                                                                  |                                                                                                                                                                                         |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Psychiatrická ambulance – poradna pro léčbu závislostí                                                                             |  | Budova Psychiatrického oddělení, za budovou Červeného kláštera U stadionu 11 |  | 461 569 111                |                                                                  | <a href="https://svitavy.nempk.cz/liniky-a-pracoviste/psychiatrie/ambulantni-cast#section=303">https://svitavy.nempk.cz/liniky-a-pracoviste/psychiatrie/ambulantni-cast#section=303</a> | ne  |
| Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčby závislosti na alkoholu, tabáku, drogách a psychiatrické odd. |  | Odborný léčebný ústav, Albertinum Žamberk, Za Kopečkem 353, Žamberk          |  | 465 677 825                |                                                                  | <a href="https://www.albertinum.cz/">https://www.albertinum.cz/</a>                                                                                                                     | ne  |
| Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčby závislosti na alkoholu, tabáku, drogách                      |  | J. M. Marků 57, Lanškroun                                                    |  | 465 524 149                |                                                                  | <a href="https://www.mudrseverov.cz/">https://www.mudrseverov.cz/</a>                                                                                                                   | ano |
| Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčby závislosti na alkoholu, tabáku, drogách                      |  | Smetanova 1390, Ústí nad Orlicí                                              |  | 465 524 149                |                                                                  | <a href="https://www.mudrseverov.cz/">https://www.mudrseverov.cz/</a>                                                                                                                   | ne  |
| Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčby závislosti na alkoholu, tabáku, drogách                      |  | 5. května 414, Králíky                                                       |  | 465 471 300<br>604 926 628 |                                                                  |                                                                                                                                                                                         | ano |
| Krajské centrum primární prevence                                                                                                  |  | Královehradecká 513, Ústí nad Orlicí                                         |  | 465 521 296                | <a href="mailto:info@pppuo.cz">info@pppuo.cz</a>                 | <a href="https://www.pppuo.cz/o-kcpp">https://www.pppuo.cz/o-kcpp</a>                                                                                                                   | ano |
| Centrum primární                                                                                                                   |  | Chemiků 129,                                                                 |  | 734 319 992                | <a href="mailto:cpppk@os-semiramis.cz">cpppk@os-semiramis.cz</a> | <a href="http://www.os-">http://www.o-</a>                                                                                                                                              | ano |

|                                                               |  |                                                                                                                       |  |             |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| prevence<br>Pardubického<br>kraje                             |  | Pardubice                                                                                                             |  |             |                                                                                        | <a href="http://semiramis.cz/os-site/centra/centrum-primarni-prevence-pardubickeho-kraje/">semiramis.cz/os-site/centra/centrum-primarni-prevence-pardubickeho-kraje/</a>                          |     |
| Pedagogicko-<br>psychologická<br>poradna                      |  | Sukova<br>třída 1260,<br>530 02<br>Pardubice                                                                          |  | 466 410 327 | <a href="mailto:poradna@ppp-pardubice.cz">poradna@ppp-pardubice.cz</a>                 | <a href="https://www.ppp-pardubice.cz">https://www.ppp-pardubice.cz</a>                                                                                                                           | ano |
| Pedagogicko-<br>psychologická<br>poradna                      |  | Královehra<br>decká 513,<br>Ústí nad<br>Orlicí                                                                        |  | 465 521 296 | <a href="mailto:info@pppuo.cz">info@pppuo.cz</a>                                       | <a href="https://www.pppuo.cz/">https://www.pppuo.cz/</a>                                                                                                                                         | ano |
| Středisko<br>výchovné péče<br>pro děti a<br>mládež Archa      |  | Školní nám.<br>11,<br>Chrudim                                                                                         |  | 469 623 786 | <a href="mailto:svp.archa@archa-chrudim.cz">svp.archa@archa-chrudim.cz</a>             | <a href="http://www.archa-chrudim.cz">http://www.archa-chrudim.cz</a>                                                                                                                             | ano |
| Středisko<br>výchovné péče<br>pro děti a<br>mládež Mímoza     |  | Andrlíkova<br>972, Ústí<br>nad Orlicí                                                                                 |  | 465 526 969 | <a href="mailto:info@svp-mimoza.cz">info@svp-mimoza.cz</a>                             | <a href="http://www.svp-mimoza.cz">http://www.svp-mimoza.cz</a>                                                                                                                                   | ano |
| Středisko<br>výchovné péče<br>Alfa                            |  | Purkyňova<br>284/1,<br>Svitavy                                                                                        |  | 731 712 458 | <a href="mailto:info@svpalfa.cz">info@svpalfa.cz</a>                                   | <a href="https://www.svpalfa.cz">https://www.svpalfa.cz</a>                                                                                                                                       | ano |
| Centrum pro<br>závislé na<br>tabáku<br>Nemocnice<br>Pardubice |  | Plicní<br>oddělení,<br>Nemocnice<br>Pardubického<br>kraje,<br>Pardubická<br>nemocnice<br>Kyjevská<br>44,<br>Pardubice |  | 725 561 753 |                                                                                        | <a href="https://pardubice.nempk.cz/kliniky-a-pracoviste/plicni/centrum-lecby-zavislosti-na-tabaku">https://pardubice.nempk.cz/kliniky-a-pracoviste/plicni/centrum-lecby-zavislosti-na-tabaku</a> | ano |
| KLUS Svitavy<br>Nadační dům J.<br>Plívy                       |  | Nám. Míru<br>138/80,<br>Svitavy                                                                                       |  | 605 454 598 |                                                                                        | <a href="https://klus-svitavy.estran.ky.cz">https://klus-svitavy.estran.ky.cz</a>                                                                                                                 | ano |
| Anonymní<br>alkoholici                                        |  | Jiráskova<br>1270,<br>Pardubice                                                                                       |  |             | <a href="mailto:pardubice@anonymnialk.oholici.cz">pardubice@anonymnialk.oholici.cz</a> | <a href="https://www.anonymnialk.oholici.cz/pro-cleny/skupiny/pardubice-skupina-nejsi-sam">https://www.anonymnialk.oholici.cz/pro-cleny/skupiny/pardubice-skupina-nejsi-sam</a>                   | ano |
| Anonymní<br>alkoholici                                        |  | Poličská 3,<br>Předměstí,                                                                                             |  |             | <a href="mailto:svitavy@aamail.cz">svitavy@aamail.cz</a>                               | <a href="https://www.anonymnialk">https://www.anonymnialk</a>                                                                                                                                     | ano |

|                                                       |                                          |                                                                         |                      |                          |                        |                                                                                                                                                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Svitavy                                               |                                          | Svitavy                                                                 |                      |                          |                        | <a href="http://oholici.cz/pr-o-cleny/skupiny/skupina-svitavy-svitavy">oholici.cz/pr-o-cleny/skupiny/skupina-svitavy-svitavy</a>                                                                                          |     |
| Krajské ředitelství policie Pardubického kraje        |                                          | Krajské ředitelství Pardubického kraje Na Spravedlnosti 2516, Pardubice |                      | 974 561 111              |                        | <a href="https://www.policie.cz/pardubicky-kraj.aspx">https://www.policie.cz/pardubicky-kraj.aspx</a>                                                                                                                     | ano |
| AA Česká Třebová, skupina Cesta                       | Svépomocné skupiny a patientská sdružení | Klácelova 1, Česká Třebová, 56002                                       |                      | 730153349, 777 224 203   | ceskatrebova@aamail.cz | <a href="https://www.anonymnialkoholici.cz/pr-o-cleny/skupiny/?keywords=%C4%8Cesk%C3%A1%20T%C5%99ebov%C3%A1%2C">https://www.anonymnialkoholici.cz/pr-o-cleny/skupiny/?keywords=%C4%8Cesk%C3%A1%20T%C5%99ebov%C3%A1%2C</a> | ano |
| AA Pardubice, skupina Nejsí sám                       | Svépomocné skupiny a patientská sdružení | Jiráskova 1270, Pardubice                                               |                      | 737190501                | pardubice@aamail.cz    | <a href="https://www.anonymnialkoholici.cz/">https://www.anonymnialkoholici.cz/</a>                                                                                                                                       | ano |
| AA Svitavy, skupina Svitavy                           | Svépomocné skupiny a patientská sdružení | Poličská 3, Předměstí, Svitavy                                          |                      | 775 187 155, 608 050 840 | svitavy@aamail.cz      | <a href="https://www.anonymnialkoholici.cz/">https://www.anonymnialkoholici.cz/</a>                                                                                                                                       | ano |
| AT ambulance Hlinsko, Psychiatrická ambulance         | AT ambulance                             | Nádražní 548, Hlinsko, 539 01                                           | MUDr. Jaromír Mašek  | +420 469 311 737         | -                      | <a href="https://mudr-jaromir-masek.mode rnilekar.cz/">https://mudr-jaromir-masek.mode rnilekar.cz/</a>                                                                                                                   | ano |
| Chrudim, Interní oddělení, Chrudimská nemocnice       | Léčba hepatitidy C                       | Václavská 570, Chrudim, 537 27                                          | MUDr. Ondřej Lukáš   | 469653352                | -                      | <a href="http://www.nemocr.cz">http://www.nemocr.cz</a>                                                                                                                                                                   | ano |
| Krizové centrum, Centrum J. J. Pestalozziho, o. p. s. | Ambulantní program                       | Štěpánkov a 108, Chrudim, 537 01                                        | Mgr. Lenka Svobodová | 469623899                | -                      | <a href="http://www.pestalozzi.cz">http://www.pestalozzi.cz</a>                                                                                                                                                           | ano |
| Psychiatrická ambulance                               | AT ambulance                             | Palackého 191, Poliklinika II.,                                         | MUDr. Helena Novotná | 469638932                | -                      | <a href="http://www.poliklinikachrudim.cz">http://www.poliklinikachrudim.cz</a>                                                                                                                                           | ano |



|                                                                                        |                                                                                   |                                                                                                                       |                       |                      |                                                                        |                                                                                                                                                 |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|                                                                                        |                                                                                   | Chrudim,<br>537 01                                                                                                    |                       |                      |                                                                        |                                                                                                                                                 |     |
| Sociální nízkoprahové programy Chrudim, Šance pro Tebe o. s.                           | Ostatní - Sociální a podpůrné služby lidem ohroženým nepříznivou sociální situací | Štěpánkov a 92, Chrudim, 537 01                                                                                       | Bc. Sophia Dvořáková  | 469623501, 734154528 | -                                                                      | <a href="http://www.sance.chrudim.cz/">http://www.sance.chrudim.cz/</a>                                                                         | ano |
| Jevíčko, Středisko výchovné péče Svitavska ALFA                                        | Primární prevence                                                                 | Detašované pracoviště: U Zámečku 784 (prostory ZŠ), Jevíčko                                                           | Mgr. Petr Dřínovský   | 731712458            | -                                                                      | <a href="http://www.spsy.cz">http://www.spsy.cz</a>                                                                                             | ano |
| Lanškroun, Psychiatrická ambulance                                                     | Psychiatrická léčba                                                               | nám. J. M. Marků 57, Lanškroun                                                                                        | MUDr. Renáta Severová | 465324179            | -                                                                      | -                                                                                                                                               | ano |
| Litomyšl, Středisko výchovné péče Svitavska ALFA                                       | Primární prevence                                                                 | Detašované pracoviště: T. G. Masaryka 1145 (prostory ZŠ), Litomyšl                                                    | Mgr. Petr Dřínovský   | 731712458            | -                                                                      | <a href="http://www.spsy.cz">http://www.spsy.cz</a>                                                                                             | ano |
| Pardubice, Poradna HIV/AIDS, Pracoviště Pardubice                                      | Poradna HIV/AIDS                                                                  | Masarykovo náměstí 2667 (poliklinika KOLF, ordinace Střediska očkování a cestovní medicíny s.r.o.), Pardubice, 530 02 | -                     | 733689360            | <a href="mailto:aids.pardubice@zuusti.cz">aids.pardubice@zuusti.cz</a> | <a href="http://www.zuusti.cz/sluzby/zdravotnickesluzby/poradny-hiv aids/">http://www.zuusti.cz/sluzby/zdravotnickesluzby/poradny-hiv aids/</a> | ano |
| Pardubice, Protialkoholní a protitoxikomaničká ambulance, Pardubická krajská nemocnice | Psychiatrická léčba                                                               | Kyjevská 44, Pardubice, 532 03                                                                                        | MUDr. Markéta Fialová | 466 016 621          | -                                                                      | <a href="http://www.nemocnice-pardubice.cz/cs/">http://www.nemocnice-pardubice.cz/cs/</a>                                                       | ano |

|                                                          |                      |                                                                                   |                             |             |   |                                                                       |     |
|----------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------|---|-----------------------------------------------------------------------|-----|
|                                                          |                      |                                                                                   |                             |             |   |                                                                       |     |
| Pardubice,<br>Psychiatrická a<br>AT ordinace             | AT<br>ambulance      | Nám. J.<br>Pěrněra<br>217,<br>Pardubice,<br>530 02                                | MUDr.<br>Lucie<br>Buryšková | 972 322 544 | - | -                                                                     | ano |
| Polička,<br>Psychiatrická<br>ambulance                   | Ostatní              | Smetanova<br>55, Polička,<br>572 01                                               | MUDr.<br>Jarmila<br>Novotná | 461722155   | - | -                                                                     | ano |
| Polička,<br>Středisko<br>výchovné péče<br>Svitavská ALFA | Primární<br>prevence | Detašovan<br>é<br>pracoviště:<br>Nádražní<br>304<br>(prostory<br>MěÚ),<br>Polička | Mgr. Petr<br>Dřínovský      | 731712458   | - | <a href="http://www.s&lt;br/&gt;vpsy.cz">http://www.s<br/>vpsy.cz</a> | ano |

## Seznam použitých zkratk:

|                 |                                                                       |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------|
| AC              | Ambulantní centrum                                                    |
| AIDS            | Aquired ImmuneDeficiency Syndrome - syndrom získaného selhání imunity |
| BDI             | Body Mass Index                                                       |
| CBD             | Kanabidiol (anglicky cannabidiol)                                     |
| CO              | Oxid uhelnatý                                                         |
| CTPPK           | Centrum terénních programů Pardubického kraje                         |
| HHC             | Hydroxyhexahydrokanabinol                                             |
| HIV             | Human Immunodeficiency Virus - virus lidského imunodeficitu           |
| HS Hl. m. Prahy | Hygienická stanice hlavního města Prahy                               |
| ISIN            | Informační systém infekční nemoci                                     |
| KCPP            | Krajské centrum primární prevence                                     |
| KC PCE          | Kontaktní centrum                                                     |
| KHS Pk          | Krajská hygienická stanice Pardubického kraje                         |
| KPK             | Krajský protidrogový koordinátor                                      |
| KrÚ Pk          | Krajský úřad Pardubického kraje                                       |
| KŘP PČR         | Krajské ředitelství Police České republiky                            |
| MŠ              | Mateřská škola                                                        |
| MŠMT            | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy                          |
| MP              | Městská policie (obecní policie)                                      |
| MPK             | Místní protidrogový koordinátor                                       |
| MPSV            | Ministerstvo práce a sociálních věcí                                  |
| MV              | Ministerstvo vnitra České republiky                                   |
| MZ              | Ministerstvo zdravotnictví České republiky                            |
| NL              | Návykové látky                                                        |
| NMS             | Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti                 |
| NZDM            | Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež                               |
| NZS             | Národní závislostní strategie                                         |
| ORP             | Obec s rozšířenou působností                                          |
| OSPOD           | Orgán sociálně právní ochrany dětí                                    |
| PČR             | Police České republiky                                                |
| Pk              | Pardubický kraj                                                       |
| PPP             | Pedagogicko-psychologická poradna                                     |
| PC              | Personal computer (osobní počítač)                                    |
| PPRCH           | Princip prevence rizikového chování                                   |
| PZS             | Protialkoholní záchytná stanice                                       |
| RVKPP           | Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky                       |
| SDPP            | Selektivní dlouhodobé primární prevence                               |
| SŠ              | Střední škola                                                         |
| SVL             | Sociálně vyloučená lokalita                                           |
| SVP             | Středisko výchovné péče                                               |
| THC             | Tetrahydrokanabinol                                                   |
| UA              | Ukrajina                                                              |
| VDPP            | Všeobecná dlouhodobá primární prevence                                |
| VHB             | Virová hepatitida typu B                                              |
| VHC             | Virová hepatitida typu C                                              |

ZSS  
ZŠ

Zákon o sociálních službách  
Základní škola